

Naročnina mesečno 15 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska ledaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnice: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 15 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filliale: Novo mesto.

SCOVENECC

Vojno poročilo št. 639

Delovanje patrol v Cirenajki

12 sovražnih letal uničenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na cirenajškem bojišču delovanje patrol. V številnih letalskih spopadih so nemška lovka letala sestrelila 7 sovražnih letal; nadaljnjih 5 jih je bilo uničenih na zemlji.

Tudi včeraj je bila ponovno napadena Malta.

Neznatno število bomb, vrženih preteklo noč na Tripolis, ni povzročilo važne škode; nek požar, ki je nastal v neki baraki, je bil takoj zadušen.

Močni japonski oddelki na Javi

Japonci so se pripeljali s 50 ladjami na Javo, kjer so se na treh mestih izkrcali - Izkrcanje jim je omogočila pomorska zmaga nad sovražnim ladjevjem

Saigon, 2. marca. AS. Z Jave se je izvedelo, da divjajo na otoku Javi silovit boji na več krajih otoka, kjer so se Japonci izkrcali iz 50 prevoznih ladij. Japonci so izkrcali tudi oklepne avtomobile in poljske topove. Ko so zasedli Soebang, južno od Indramajoe, ki je glavni kraj, kjer se Japonci izkrcujejo, so začeli prodirati proti jugu. Japonci napredujejo kljub odporu angleških in nizozemskih sil. Sporočajo tudi o novih uspehih japonskih izkrcanjih in o velikem uspehu pri Rembangu.

Pregled dosedanjih japonskih uspehov in izgub

Tokio, 2. marca. AS. Iz uradnih virov poročajo o naslednjih uspehih, katere so dosegli japonske sile od začetka vojne pa do 21. februarja: sestreljenih ali uničenih ali zajetih je bilo 1081 letal; potopljenih ladij 109: 4 topničarke, 3 podmornice, 7 torpedovk; ujetnikov 98.594. Sovražnik je imel ubitih 15.037 mož. Vojni plen znaša: 4336 tankov oz. oklepnih avtomobilov, 846 topov, 3766 strojníc, 71.860 pušk, 1963 železniških vagonov, 13.993 mehaniziranih enot, 770 ladij. — Japonske izgube v istem času znašajo 171 letal, 13.604 mrtvih ali ranjenih in 9 ladij.

Amerikanci zasedli Novo Kaledonijo

Bangkok, 2. marca. AS. Iz angleškega vira se je izvedelo, da je ameriška mornarica zasedla francosko posest v Novi Kaledoniji na Tihem morju, da bi spopolnila svojo obrambo.

Hudi boji na Krimu, ob Doncu in pri Ilmenskem jezeru

Februarja je bilo potopljenih 79 angleških in ameriških ladij s 525.400 t.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 2. marca: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na Krimu, na bojišču ob Doncu in jugovzhodno od Ilmenskega jezera se nadaljuje težki obrambni boj. V sodelovanju z letalstvom je bilo na polotoku Kerč uničenih mnogo nadaljnjih sovražnih tankov. Na jugovzhodu in vzhodu preliva pri Kerču je letalstvo potopilo 6000 tonsko prevozno ladjo. Letalstvo je pri nočnih napadih na tovarne letalskih motorjev v Voronežu z bombami zadelo tovarne in letalske naprave. Opaziti je bilo velike požare in močne eksplozije.

V času od 24. februarja do 1. marca je izgubil sovražnik na vzhodnem bojišču skupno 204 tanke.

V Severni Afriki obojestransko izvidniško delovanje. Nemška lovka letala so v zračnih bojih sestrelila pet angleških letal, pet nadaljnjih pa je bilo uničenih na tleh. Na Malti so skupine nemških bojnih letal pod zaščito lovcev napadla La Valetto z bombami težkega kalibra. Pri

tem so bila zadeta nahajališča podmornic, doki in oskrbovališča.

Angleški hitri pomorski čolni so v pretekli noči poskusili napasti parnik, ki je sam vozil v Rokavskem prelivu. Takoj so posegli vmes lastni hitri čolni in so pri obrambi sestrelili en angleški hitri čoln.

Daljnostrelni topovi vojne mornarice so v Rokavskem prelivu uspešno obstreljevali dve sovražni spremljavi; ladje so se razpršile.

V času od 21. do 28. februarja je izgubilo angleško letalstvo 42 letal, od tega 38 v Sredozemlju in Severni Afriki. V istem času je bilo izgubljenih v boju z Anglijo 20 lastnih letal.

V boju proti preskrbovalnemu ladjevju Anglije in Združenih držav so nemške pomorske in letalske sile v mesecu februarju potopile 79 sovražnih tovornih ladij s 525.400 tonami.

Tega uspeha so deležne nemške podmornice v pretekli meri, ker so potopile 46 ladij s 448.400 tonami. Razen tega je bilo 44 sovražnikovih trgovskih ladij deloma težko poškodovanih.

Oklic maršala Göringa nemškim letalcem

Berlin, 2. marca. AS. Nemški maršal Goering, vrhovni poveljnik nemškega letalstva, je ob »dnevu nemškega letalstva«, ki ga praznujejo 1. marca, izdal dnevno zapoved, ki pravi:

»Tovariši iz letalstva! Ob naši obletnici pošiljam svoj pozdrav Vam, o tovariši, ki Vas bolj kakor kdajkoli navdihuje neomajni bojni duh. V komaj sedmih letih je naše mlado letalstvo napisalo zgodovino, ki se meri z največjimi epopejami vseh časov. Iz veličastnih zmag, ki ste jih dosegli v tem

odločilnem boju, boste še naprej dobivali vedno novih sil. Huda zima se nagiba h koncu. S prihodom pomladi bo nemško letalstvo dalo sovražniku smrtno udarce. Ta dan se s spoštljivo mislijo in ganjeno hvaležnostjo spominjamo naših dragih padlih. Spremljali nas bodo v tistem razdobju bojev, ki se bodo morali končati z uničenjem sovražnika, s čimer bo zapečatena veličina in svoboda Nemčije Adolfa Hitlerja. Zivel Führer!

Goering, državni maršal velike Nemčije in vrhovni poveljnik letalstva.»

Vojaška napredovanja v Nemčiji

Berlin, 2. marca. AS. Iz vojaških virov se je izvedelo, da je Hitler povzdignil letalskega generala barona von Richthofena v armadnega generala in prav tako tudi poveljnika tankovskih oddelkov Modela v armadnega generala, oba začeni od 1. marca. Maršal Göring je poslal generalu Richthofenu priručno brzojavno čestitko.

Potopljene norveške ladje

Stockholm, 2. marca. AS. Iz Londona se je izvedelo, da po podatkih statistike, objavljene v neki angleški reviji, znašajo izgube trgovske mornarice tako imenovane »svobodne Norveške« od aprila leta 1940 pa do konca leta 1941 200 ladij s 500.000 tonami in 1300 mož posadke.

Bolgarski trgovski posveti s Turčijo in z Nemčijo

Sofija, 2. marca. AS. Danes je odpotovalo v Carigrad bolgarsko trgovsko odposlanstvo, sestavljeno iz osmih članov, predstavnikov zunanjega, trgovskega in poljedelskega ministrstva ter bolgarske Narodne banke, z namenom pripraviti vse potrebno za sklenitev nove trgovske pogodbe, ki bo predvidoma v kratkem podpisana v Sofiji. Prav tako je odpotovalo drugo bolgarsko trgovsko odposlanstvo v Berlin, da bi s pristojnimi nemškimi krogi uredilo obseg bolgarsko-nemških trgovskih izmenjav za prihodnje mesece

Delo prstožidarjev v bivši Jugoslaviji

Budimpešta, 2. marca. AS. Jožef Palatinus, ki se bavi s proučevanjem prstožidarstva, je objavil vrsto zanimivih dokumentov, najdenih v raznih središčih bivših jugoslovanskih provinc, ki so pripadale Madžarski. Iz njih se jasno vidi, da je tesna zveza jugoslovanskega prstožidarstva s francosko ložo Veliki Orient in pa, da so bili Judje ter prstožidarji največji nasprotniki Osi. Na seji Velike lože v Beogradu dne 12. maja 1940 so bratje sklenili upreti se z vsemi silami sklenitvi pogodbe s silami Osi.

Novo racioniranje mesa v Švici

Bern, 2. marca. AS. Zvezni odsek za gospodarstvo je izdal odlok, po katerem se je izvedlo v Švici novo racioniranje mesa od 1. marca naprej. Izenačiti so morali potrošnjo s proizvodnjo, ker se je slednja zmanjšala za eno tretjino. Niso pa racionirani zajci, perutnina, gosi, race in ribe. Mesečni obrok mesa znaša 2 kg, včevši kosti.

Tuje podmornice v turških vodah

Carigrad, 2. marca. AS. Carigradski listi pišejo, da se po potopitvi parnika »Giancayac« ni vrnila motorna ladja »Tepec, ki je odplula iz Burgasa 30. decembra in da ni nobenih poročil ne o ladiji in ne o moštvu. Barka je imele 120 ton in je verjetno žrtev tistih podmornic, ki so potopile že tudi druge ladje v teh vodah.

Peklenski ameriansko-sovjetski načrt zoper Nemčijo in Italijo po vojni

Berlin, 2. marca. AS. V ameriškem tedniku »Life« priobčuje časnikan Valter Duranty zemljevid in barvah o Evropi, kakršna naj bi po njegovi domisljiji bila po koncu vojne. Ameriška izdaja domnevne povojne Evrope seveda temelji na razsodanju držav Osi in naj vpliva na javno mnenje v Združenih državah.

V Berlinu poudarjajo, da je nova razdelitev evropskega ozemlja v odkritem nasprotju z najoceannejšimi zemljepisnimi zakoni in da zadeva v prvi vrsti Nemčijo. Tej je ameriški časnik odrežal vzhodno Prusijo in Odansk ter ju pridružil novi poljski državi. Prav tako je sudetska pokrajina postavljena v meje češke države, umetno obujena. Posebej je treba omeniti, da vzhodne Poljske časnik ne dodeljuje poljski državi, temveč Sovjetski Zvezi. Tudi Besarabija, baltiške države in ustje Donave je vse razdeljeno Sovjetom. Perzija pa je kot skupni plen razdeljena med Anglež in med Sovjete. Romunija je zmanjšana na četrtino

Bangkok, 2. marca. AS. Po novicah iz Bandoenga so se Japonci izkrcali na treh krajih otoka Jave, in sicer ob severni obali. Prvi kraj je zahodno od Batavije pri Bantanu, drugi pri Indramajoeju, kakih 200 km vzhodno od Batavije, in tretji pri Rembangu, na pol poti med Soerabaja in med Serabango.

Bern, 2. marca. AS. Iz Londona se je izvedelo, da je v nevarnosti prestolnica Jave, Batavija. Japonci se nahajajo 110 km vzhodno od Batavije, druga japonska skupina pa je že dosegla Kravang, ležeč 80 km zahodno od prestolnice. Japonske enote, ki so se izkrcale pri Ambangu, so že v petrolejski pokrajini Tepioe. Tretja kolona, ki se je izkrcala blizu Indramajoe, je dosegla Soebang, ležeč 73 km od Bandoenga.

Saigon, 2. marca. AS. Izvedelo se je, da podpira japonske sile, ki so se izkrcale na otoku Javi, izdatna letalska pomoč, ki ni nikjer naletela na izdaten odpor, niti od strani sovražnega protiletalskega topništva, niti letalstva.

Batavija, 2. marca. AS. Mornariško poveljstvo za Holandsko Indijo poroča o pomorski bitki pri Javi in priznava, da se zavezniški silam ni posrečilo preprečiti izkrcanja Japoncev in da sta dve holandski križarki po tesnem stiku s sovražnikom bili med bojem potopljeni.

Tokio, 2. marca. AS. Agencija Domei je izvedela, da je bila ena od potopljenih križark ob obali otoka Jave razreda »Exeter«. Imela je 8390 ton, oborožena je bila s šestimi 203 mm, z 8 protiletalskimi, s štirimi 47 mm in osmimi 40 mm topovi, s 6 protiletalskimi strojnimi 6 cevni za spuščanje torpedov.

Bangkok, 2. marca. AS. Iz Benaresa se je izvedelo, da je bilo oklicano izredno stanje v vzhodnih indijskih provincah včevši tudi območje Benaresa.

Tokio, 2. marca. AS. Japonski bombniki so napadli ameriške protiletalske postojanke na polotoku Batangu. Pri nastopu japonskih suhozemskih sil proti sovražniku vzdolj zahodne obale so pretrpeli Amerikanci velike izgube.

Tokio, 2. marca. AS. Japonsko vrhovno poveljstvo sporoča, da je japonska vojna mornarica v vodah Holandske Indije med dvema spopadoma s sovražnikovim brodom potopila pet nasprotnikovih križark, med njimi eno težko ameriško križarko ter šest rušilcev, hudo pa poškodovala druge štiri nasprotnikove križarke. Do spopada je prišlo med sončnim zahodom 27. februarja in med zoro 28. februarja. Med drugim spopadom, ki ga imenujejo »pomorska bitka za Batavijo«, sta bili potopljeni težka ameriška križarka in še neka avstralska križarka. Po teh dveh spopadih je japonsko brodom v Holandski Indiji dejansko uničilo jedro združenih nasprotnikovih pomorskih sil. En sam japonski rušilec je bil malo poškodovan, toda še naprej sodeluje pri operacijah.

»Popolo di Roma« o japonski pomorski zmagi

Rim, 2. marca. AS. »Popolo di Roma« piše o veliki japonski pomorski zmagi nad združeno ameriško-angleško in nizozemsko mornarico na morju pri Javi in pravi, da bo imela ta japonska zmaga velikanski vpliv na potek dogodkov v Tihem morju. Japonci so dejansko očistili vode Nizozemske Indije sovražnih pomorskih sil, ki bi navzlic velikim izgubam še vedno lahko ovirali japonsko delovanje na tem pozorišču, ker je popolno gospodovanje na morju neobhoden pogoj za uspeh.

svojege sedanjega ozemlja in sicer na korist sosednih držav, zlasti Jugoslavije, ki naj se tudi obnovi. Obujena je tudi habsburška monarhija, ki naj ovlajuje Avstrijo, Madžarsko, del Bavarske ter kneževino Lichtenstein. Težnje gospoda Durantya določajo tudi razkosanje vsega italijanskega imperija ter obnove abesinskega cesarstva.

V Berlinu pravijo, da jih zapeljuje skušnjava, da bi ta sad ameriške domisljije imeli za plod bolnih možganov, če se ne bi pisec v svojih pripombah okliceval na vtise, ki jih je dobil po kar najtesnejših stikih z angleškimi in ameriškimi diplomati. Ti so pravi navdihovalci njegovih misli. Ker je omenjeni časnikar dobil tudi Leninov red, ga nimajo samo za zastopnika angleških in ameriških načrtov, temveč tudi za Stalinovo trobilo. Zaradi tega je brez težav mogoče sklepati, da eede navdihovalci tega peklenskega mirovnega načrta v Moskvi

Z vsega sveta

Francija

Admiral Darlan je izdelal načrt za obnovo francoske trgovske mornarice. Načrt pravi, da bodo izvlekli z dna morja en del potopljenih parnikov, zgradili nove hitre parnike, dva velika tovorna parnika, parnike s hladilniki, petrolejske ladje in ribiške parnike. Po podpisu premirja je Francija izgubila 73.000 ton ladij, 77 parnikov pa se je potopilo zaradi raznih nesreč. Med vojno pa je Francija izgubila 285.000 svojega trgovskega ladjevja.

Slovaška

Konferenca podonavskih držav se je zbrala v Bratislavi. Na konferenci obravnavajo vprašanja prometa na Donavi. Konference se udeležujejo zastopstva iz Nemčije, Slovaške, Madžarske, Hrvaške, Srbije, Romunije in Bolgarije.

Romunija

Romunska vlada je določila kredit v višini 600 milijonov lejev za zboljšanje prometnih zvez v Romuniji. Uprava romunskih železnic je prejela nalog, da naj v Nemčiji nakupi 30.000 ton tračnic in 8.000 ton drugega železniskega gradiva. To blago iz Nemčije bodo plačali do 1. aprila 1943.

Romunska inženirska zbornica je iz vrst svojih članov črtala tisoč židovskih inženirjev»

Panama

Panamska vlada je objavila, da bodo ob Panamskem prelivu zgradili nove zapornice in sicer pri Gatumu. Dela bodo veljala 54 milijonov dolarjev in bodo trajala tri leta.

Danska

V severnem delu Jütlandije se pade velike tolpe volkov. Podnevi so volkovi skriti v gozdovih in grmovju, ponoči pa so nevarni bivališčem. Volkovi so prišli iz Norveške čez ožino Skagerrak, ki jo pokriva led. Kmetje se bore proti volkovom kakor ravno morejo. Več ko sto let je poteklo, odkar so iz te smeri prišli zadnji volkovi na Dansko.

Anglija

Jetika se v Angliji zelo širi. Tuberkuloza se zlasti širi med ženskami v starosti od 15. do 25 let, kjer je tuberkuloza narasla za 15 odstotkov.

Dopisniki švedskih listov iz Londona poročajo, v Washington, da bodo v Angliji peki od tega tedna naprej smeli deliti kruh samo trikrat na teden. Ta ukrep je bil izdan zaradi tega, da bi se štedila delovna moč in premog.

Predpisi o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov, obutve in oblačilnih predmetov

Za izvrševanje predpisov o racionirani prodaji tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve se izdajajo še sledeča pojasnila:

1. **Odrezi (uporaba).** Da more potrošnik nabaviti predmete, za katerih dvig naj se zahteva odrez večjega števila točk kakor je določeno za prvo štirimesečje veljavnosti nakaznice, ne sme nabaviti drugega blaga. Ta omejitev pa velja samo za tiste nabave, ki se nanašajo na odrez arabskih števil.

2. **Prevlaka za pohištvo** se prodaja brez odvzema točk.

3. **Pregrnjala.** Zanje se šteje istotolično število točk kakor za posteljne odeje.

4. **Žalne obleke.** Ni dovoljena izdaja nabavnega bona za družine, ki jih zadene smrtni slučaj.

5. **Kroji za železniško in tramvajsko osebje.** Ne smejo se izdajati nabavnih boni za kroje železničarjem in kontrolorjem malih železnic in tramvajev, ker jim zadostuje službena čepica.

6. **Vera (skupna gospodinjstva).** Ravnanje z verskimi enicami glede racioniranja porazdelitve tekstilnih izdelkov je ravno tako, kakor je določeno za skupna gospodinjstva.

7. **Preja za tkanje.** Je na razpolago samo za industrijske svrhe in se torej praktično ne prodaja občinstvu.

8. **Preja rajon iz hodne svile.** Ker gre za sukanec, ki se rabi pretežno za pletene obleke, ga je treba uvrstiti med »sukanec za trgovino«, naveden v skupini V sukanci št. 1 razpredelnice A — vsakih 100 gramov 4 točke.

9. **Šport.** Športne predmete (majice, kratke hlače, telovadne obleke za dijake) morajo nabavljati z oblačilno nakaznico tudi Italijanska liktorska mladina, dopolavoristi in športna društva.

10. **Sandali.** Sandali, kakor vsaka druga obutev, pri kateri izdelovanju se uporablja usnje, se mora smatrati, da so podvrženi racioniranju. V to svrhu jih je izenačiti s coklami z lesenimi podplati, izvzemati tiste, katerih prodaja je prosta.

11. **Usnjeni škornji.** Spadajo med obutev z nadplati iz kože in podplati iz usnja.

12. **Škornji iz gumija.** Spadajo pod obutev z nadplati iz tekstilnega blaga in podplati iz gumija.

13. **Gorski čevlji.** Spadajo med obutev z nadplati iz kože in s podplati iz usnja.

14. **Ortopedični čevlji.** Pod njimi je razumeti čevlje, ki jih potrebujejo pohabljeni ali osebe s posebnimi boleznimi, ter se prištevajo med blago za ortopedično robo po tabeli B, priloženo naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-40 in zato so predmet proste prodaje.

15. **Sandali.** Lesene sandale z nadplati iz tekstilnega blaga je treba v inventuri vključiti med obutev z nadplati iz tekstilnega blaga.

16. **Prosta obutev.** Obutev z nadplati iz posebnega platna, s termoidno podlago in podplati iz lepene, se lahko prosto prodaja brez nakaznic.

17. **Copate s podplati iz regeneriranega gumija.** Med gumijem in regeneriranim gumijem se ne dela razločka; torej so copate s podplati iz regeneriranega gumija podvržene racioniranju in spadajo pod točko 3 skupine VI. razpredelnice A naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-42.

18. **Copate s podplati iz gumija (število točk).** So izenačene v pogledu točk z »obutvijo z nadplati iz tekstilnega blaga in s podplati iz gumija« postavko 6-3. To določilo izpreminja navodilo Vis. komisariata v okrožnici z dne 22-11-41 VIII No 4776-120 odd. V.

19. **Kopalna obutev.** Kopalna obutev, vsa iz gumija, je obsežena v toč. 3, skupino 6.

20. **Obutev iz ribje kože.** Jo je treba šteti kakor obutev iz katere koli druge kože; torej je treba obutvi in oblačilom iz ribje kože dati toliko točk, kolikor jih odpade na posamezno kategorijo omenjenih izdelkov po razpredelnici A, ki je priložena naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-41.

21. **Obutev iz kože domačih zajcev (štev. točk).** Obutev iz kože domačih zajcev je smatrati za obutev, za katere nadplate ali podplate je uporabljena koža ali usnje. Spada torej pod toč. 6-2 razpredelnice A naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-41.

22. **Niti iz konoplje.** Sukanec iz konoplje ni obsežen v racioniranih tekstilnih izdelkih, ker se ne uporablja za šivanje oblačil.

23. **Jopa iz kože.** Za nabavo jop iz kože za motocikliste in jop iz kože sploh je število odrezkov, ki se imajo odvzeti, isto kakor pri delovnih jopah.

24. **Spalne jope.** V zvezi z morebitno razliko med številom točk za izdelano spalno jopo in za blago, ki je potrebno za njeno izdelavo (slednje število je višje), je treba pripomniti, da kaže uporabiti blago v manjši množini, da se zabriše razlika in da se varčuje s tekstilnim blagom.

25. **Jopiči (število točk).** Jopiči za kakršnokoli rabo, športni ali za delo, se morajo smatrati v pogledu števila točk za jopo, omenjeno pod paz. šte-

vilko 2, skupine I, tabele A, ki je pridejana naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-42.

26. **Vetrne bluze in jope.** Se smatrajo za navadne »jope« v razpredelnici A št. 1 in 2.

27. **Tekstilno blago vojaškega tipa.** Tekstilno blago vojaškega tipa, določeno za civilne osebe, čeprav so v službi vojaških poveljstev, imajo isto število točk, kakor drugo tekstilno blago.

28. **Obrtno dovoljenje (odvzem).** Trgovci, ki jim je bilo odvzeto obrtno dovoljenje zaradi prekrškov zakona, smejo prodati svoje blago drugim trgovcem, ki ga morajo redno vpisati v svojo prejemno knjigo.

29. **Kroji za dopolavoriste.** Ni dovoljena oprostitve blaga od zapora za izdelovanje dopolavoristovskih krojev.

30. **Jetniki.** Ni dovoljeno izdajati nabavnih boni na ime družinskih članov jetnikov, da bi se jim poslala obleka.

31. **Vozne bane.** Ni jih dovoljeno prodajati na nabavne bone, če se jih rabi za poginjanje motornih vozil, ker so v celoti namenjene za potrebe prebivalstva.

32. **Konjske plahte.** Je prištevati kar se tiče racioniranja, med »druga« pregrinjala postavka 1 skupina IV, tabela A, ki je priložena naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-41.

33. **Plahta za tovarne avtomobile.** Bombažne tkanine za avtomobilске plahte je vključiti med »tekstilno blago za tehnične predmete« in je zato dovoljena njih prodaja.

34. **Duplikati oblačilnih nakaznic.** Trenutno ni dovoljeno izdajati duplikatov osebnih oblačilnih nakaznic.

35. **Bojevniki.** Izdajanje nabavnih bonov na prošnjo zasebnikov, fašističnih ustanov, šolskih zavodov itd. za blago, ki je namenjeno bojevnikom, ni dovoljeno, v kolikor za to primerno skrbje pristojne uprave.

36. **Tipizirano tekstilno blago 65 kategorije D (Uvrstitve).** To tekstilno blago je treba uvrstiti med volnene tkanine ali volneni tip.

37. **Srajce.** Deset točk za srajco odgovarja točkam tekstilnega blaga, ki se rabi za njih izdelavo, ko je treba uporabiti blago za osebno perilo (3 točke za tekoči meter) in ne drugega tekstilnega blaga (4 do 12 točk za tekoči meter).

38. **Društva in akademije Italijanske liktorske mladine (GILL).** Kroje za društva in akademije Italijanske liktorske mladine je smatrati za fašistske kroje.

39. **Zdravniki.** Za nabavo bluz, brisač, rjuh itd. pri poslovanju zdravniških kabinetov dobrodelnih ustanov se smejo izdajati nabavni boni samo v slučaju dokazane nujne potrebe. Kar se tiče obutve, bi kazalo, da bi nameščenci uporabljali obutev avtarktičnega tipa, to je takšno, pri kateri se ne rabi nič usnja ali gumija.

40. **Vmesna podlaga.** — Podlaga za dežne plašče. Vmesna podlaga volnena ali iz tipizirane volne za dežne plašče, že izdelana, se šteje med točke po dolgotosti.

41. **Nameščenci in vajenci.** Niso delavci, zato se zanje ne da uporabiti določilo št. 16 naredbi Vis. komisariata, Sl. l. št. 512/90-41, o tem, da smejo delodajalci za svoje delavce nabavljati delovno obleko.

42. **Bolnišnice.** Trg.-ind. zbornica sme v primeru nujne potrebe nakazati bolnišnicam sukanec.

43. **Reveži — dobrodelnost.** Podpornim ustanovam se ne smejo izdajati posebna dovoljenja za nabavo oblačil za revne podpirance, katerim se dajejo oblačila ob uporabljanju osebnih oblačilnih nakaznic.

44. **Podčastniki, častniki (na dopustu iz operacijskega ozemlja).** Častnikom in podčastnikom ki prihajajo na dopust iz operacijskega ozemlja, se ne smejo izdajati oblačilne nakaznice.

45. **Delavci na dopustu iz Nemčije.** Delavcem, ki se vračajo iz Nemčije na dopust, se ne sme izdati oblačilna nakaznica.

46. **Ostanki (inventar).** Vse ostanke, naj bodo dolgi kolikor hočejo, je treba oceniti po dolžini in inventarizirati in prodajati po točkah.

47. **Podplati iz gume, pete iz gume.** Podplati, polupodplati in pete iz gume se ne vključujejo med racionirane izdelke in jih zato ni treba inventarizirati.

48. **Porgamoid (inventar).** Porgamoida ni smatrati za nadomestilo usnja ali krzna in ga torej ni treba inventarizirati.

49. **Platno za matrace.** Platno za matrace je treba vključiti med tekstilno blago, navedeno v točki 8 II. poglavja tabele A, ki je priložena naredbi Vis. komisariata, Sl. l. št. 512/90-41.

50. **Poroke (Nabavni boni).** Za izdajo nabavnih bonov ob porokah je potrebno, da se predloži potrdilo o opravljenih oblikih.

51. **Dežni plašči iz gumiranega platna.** Dežni plašči iz gumiranega platna spadajo med dežne

plašče, navedene pod skupino I in II naredbi Vis. komisariata, Sl. l. št. 512/90-41.

52. **Vetrne jope.** Vetrne jope spadajo med jope sploh in so torej racionirane.

53. **Biljardi (sukno).** Sukno za biljarde je racionirano.

54. **Vzorec najnovejše mode — luksus.** Ni dovoljeno izključevati iz racioniranja takozvano luksuzno blago sploh, včevši tudi vzorec najnovejše mode.

55. **Redovnice.** Preoblačenje redovnic, to je oseb, ki niso še članice skupnih gospodinjstev (in ki torej imajo oblačilno izkaznico) se mora izvršiti proti oddaji odrezkov.

56. **Racioniranje — Konfekcija za novorojenčke.** Otroške oblečke do največ 40 cm dolžine je treba smatrati za otroška oblačila izpod enega leta starosti. Zato niso racionirane.

57. **Platno za tehnično rabo.** Če ima porhant služiti za tehnično uporabo, ga je mogoče priskrbeti po postopku, predvidenem v okrožnici VIII, No. 4776/205-41 z dne 9. I. 1942.

58. **Vrvice za mreže in platno za jadra.** Platno za jadra obrtnikom in ribičem je treba dobavljati po postopku, predvidenem v okrožnici VIII, No. 4776/205-41, z dne 9. I. 1942. Vrvi za ribiške mreže (vrvi in trte) niso racionirane. Vendar pa morajo interesente zaprositi za njihovo dobavo industrijsko konfederacijo.

59. **Izdaja bonov za sukno za biljarde.** Zeleno sukno in platno za biljarde naj se dobavlja po postopku, ki je določen v okrožnici VIII, No. 4776/205, z dne 9. I. 1942.

60. **Vezivo za evetlarsko obrt.** Dobavljanje žice evetlarskim obrtnikom naj se vrši po postopku, navedenem v okrožnici VIII, No. 4776/205, z dne 9. I. 1942.

61. **Cule za tržni nakup (število točk).** Takozvane cule za na trg so racionirane in spadajo pod naziv »druge rute« (št. 19 in 17 skupin I in II tabele A naredbi Vis. komisariata, Sl. l. št. 512/90-42).

62. **Tekstilno blago, mornariško modro ali khaki, štev. točk za tek. meter.** Za to kategorijo blaga, po 70 cm, teža v gramih 190/200 za vsak tekoči meter, je določen po točkah uvrščena pod tekočo številko 2 toč. 1 b kategorija V, »tkanino in proja« tabele A, ki odgovarja 6 točkam za vsak tekoči meter.

63. **Volnene kapuce in rokavice za smučarje.** Kapuce za smučarje spadajo med »zunanje pletenine«; smučarske rokavice so izvete iz racioniranja. Za nabavo eurovin, potrebnih za izdelavo volnenih rokavic, ki niso racionirane in torej njih prodaja ni podvržena odvzemu odrezkov, se je ravnati po postopku, določenem v okrožnici VIII, No. 4776/205 z dne 9. I. 1942.

64. **Ceztrebušniki in čezkolenke, gorske maje (število točk).** Ceztrebušniki in čezkolenke spadajo med »spodnje pletenine«, medtem ko gorske maje spadajo med »težke zunanje pletenine«. Zato gre tem oblačilom število točk, določeno v tabeli A pod nazivom »pletenine«.

65. **Ovratnice s kapuco (število točk).** Ovratnice s kapuco štejejo ravno toliko točk, kakor ovratnice (šerpe).

66. **Delovne obleke za potujoče prodajalce.** Določbe št. 16 naredbi Vis. komisariata Služb. list št. 512/90-42 ni raztegnjena na stojničarje na javnih trgih glede nabave delovnih oblek brez nakaznic.

67. **Šali in šerpe.** So obseženi v odnosnih nazivih po 1^a—21—22; 2^a—18—19; 3^a—9, tudi če so izdelani iz pletenih tkanin.

68. **Šerpe.** So izključno le ovratne šerpe.

69. **Spodnje perilo.** Če je izdelano iz nerazpletenih tkanin (svila rajon), bembreg ali albene ali če je stikano na statvah na vate, se ga ne sme uvrščati med pletenine, marveč med perilo, izdelano iz nepletenega tekstilnega blaga, in sicer zato, ker nerazpleteno tekstilno blago ima samo ustroj pletenega tekstilnega blaga, v ostalem pa vsa značilna svojstva tkanega blaga, izdelanega s statvami na čolnicah.

70. **Delovne halje (krila za ženske).** Se štejejo za predpasnike (II/12).

71. **Muselin (število točk).** Ima število točk določeno za ta naziv brez ozira na širino.

72. **Tekstilno blago za prte in prtice.** Tekstilno blago za prte (V⁷/b), ne sme prekoračiti razsežnosti 200 x 250 cm in za prtice (5—7/C) ne razsežnosti 60 x 60 cm.

73. **Usnjene gamaše (bote).** Spada med obutev naziva V¹/1.

74. **Vata za polnjenje.** Se vključuje med izdelke, ki niso racionirani, enako kakor kamelja dlaka in žima za polnjenje.

75. **Tekstilno blago za dežne plašče (število točk).** Število točk za tozadevno blago gre brez ozira na njegovo širino določeno v razpredelnici A naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-41.

76. **Sportne hlače. Kratke hlače (za ženske).** So izenačene s hlačami odnosno s kratkimi hlačami za moške.

77. **Ločljiva podlaga (število točk).** Ločljive podlage, iz volnenega tekstilnega blaga ali iz ti-

ta in niklja. Na severu so gozdovi mecesna, belih brez in smreke, na jugu pa jelke.

Ni pa ljudi in prebivalcev. Še tiste steze in kolesnice, ki so, postanejo močvirnate, ko se sneg topi. Prebivalstva je polovico Italije.

Nekedaj dne (ob priliki mojega potovanja preko Sibirije l. 1927) je vlak imel — kakor večkrat — okvaro sredi stepe; daleč naokrog ni bilo opaziti naselja niti kajkega drugega znaka človeškega življenja. Moji hčerki, še deklici, sta izstopili in vzeli s seboj gramofon. In tedaj se je pojavilo v tej neizmerni puščobi kakih dvajset jezdecev: Burijatov iz Transbaikalia. Cokati ljudje z močno podarjenimi lincami, nizkimi čeli in mongolskimi očmi. Imeli so tudi precej zamaščena lica, mogoče kot varstvo proti ledenomrzlim vetrovom. Ti potomeci Zlate horde so takoj sklenili prijateljstvo s hčerkama, čeprav so bile velike težave v sporazumevanju. Margaretina in Diana sta jih povabile v vagon in jim podarile za spomin rabljene gramofonske igle.

Leta 1929, je potoval preko Sibirije Claudio Cortini, tajnik poslanstva, da bi zasedel svoje določeno mesto v Pekingu. Toda v Manciju je našel mejo zaprto (kakor jo je na drugi strani Ciano), ker so izbruhnile sovražnosti med Kitajci in Rusi. Vrnil se je do Chite, kjer je na srečo našel rojaka, ki ga je povabil v svojo hišo. Ta Italijan je izdeloval mrljske rakve in ena, že naročena, je služila kot jedilna miza. Jedli so spagete. Pozneje je Cortini nadaljeval potovanje do Vladivostoka, kjer je ponovno dobil človeka, ki mu je pomagal. To pot ni bil rojak, ampak neko rusko dekle, ki je imelo za fanta italijanskega mornarja in je hranilo nanj lepe spomine. Vkrvalo ga je na parnik, natovljen z diplomatom ga je učil med vožnjo plesati tarantelo. Iz Tang-kuja v Pečelskem zalivu se je peljal v Peking. Ko je prišel tja, je mislil, da bo po tako dolgi odiseji vendar že njegovo potovanje končano. Toda ravno takrat sem sklenil z Margaretto odpotovati v Shan-hai-kwan, kjer sem imel ob morju vilo. Povabil sem Cortinija, naj se nama pridruži; odpotovati smo še isti večer z muhndenskim brzo-

† Aleševa mama

Ljubljana, 2. marca.

Neštete prijatelje in spoštovalce bo bridko zadela vest, da je danes na jezici umrla gostilničarka gospa Marjeta Vilfanova, širom dežele znana pod imenom Aleševa mama. Saj, kdor se je kdaj mudil na jezici, je nedvomno zavil v gostoljubno priščansko gostilno pri »Alešu« ter se tam pokrepčal ob prijazni besedi in izvrstni postrežbi. »Aleševa mama« se je lani spomnil naš list, ko je slavila 80 letnico svojega rojstva. Gospa Marjeta Vilfanova se je namreč rodila 8. julija 1861 na Stožicah v ježenski fari. Od doma se je pisala Persin. Na svojem dosežanem domu pa je skrbno gospodinjila 38 let ter ga je vodila po smrti svojega moža Antona, ki se ga je vedno spominjala s toplimi besedami »naš Anton«. Mož ji je umrl pred 15 leti. Pokojnica je bila velika dobrotnica domače župne cerkve, njena zvesta obiskovalka, bila pa je tudi dobrotnica revežev, domačih in tujih. Vsi gostje so jo globoko spoštovali. Posebno veselje pa je imela z otroki. Pred njenim godom 13. julija ji je vsa ježenska otročad delala »ofrehte«, vedoča, da se jih bo radodarna stara gospa spomnila. Iz njene hiše je odhajal vsak z globokim občudovanjem te sicer preproste, pa razumne, poštene žene. »Slovenec« zahaja v njeno hišo odkar je bila ona gospodinja tam.

Blago gospo Marjeto Vilfanovo je včeraj ob 2 popoldne naenkrat zadela kap, kateri je podlegla.

Vrli krščanski ženji ohranimo časten spomin. Bog pa naj ji v večnosti podeli bogato plačilo za vsa njena dobra dela na tem svetu!

pizirane volne, za moške dežne plašče, dobe tolikšno število točk, kolikor blaga je bilo potrebno za njih izdelavo.

78. **Prašni plašči za avtomobiliste.** So izenačeni z moškimi predpasniki.

79. **Platneni čevlji.** Platneni čevlji z lesenim dnom in coklje iz regeneriranega gumija, to je treba vključiti v toč. 3 skupine 6.

80. **Zamet za modistinje.** Zamet za ženske klobuke iz svile ali mešan, širina 45 cm, teže manjše od 100 gr na tekoči meter, je uvrstiti med »drugo tekstilno blago« (poletni tip) točke 2—1 a, skupino V (4 točke).

81. **Hlače na gamaše za otroke.** Jih je treba smatrati za »zunanje pletenine«, če so izdelane iz pletenega tekstilnega blaga; sicer pa spadajo pod toč. 2 a skupino 3 (7 točk).

82. **Prijava dobave blaga detajlistom.** Dolžnost prijavitelj Trg. ind. zbornici dobave blaga detajlistom je stopila iz veljave z uvedbo racioniranja.

83. **Razlika v številu točk.** Razlike med številom točk neizdelanega in izdelanega tekstilnega blaga dejansko obstaja. To dejstvo bo v bodoče lahko povod za revizijo razpredelnice A.

84. **Odrezi — (uporaba).** Nabava predmetov, ki zahtevajo večje število odrezkov kakor se jih more uporabiti v enem štirimesečju. Določilo člena 11, črka A, odstavek 3 naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-42, je uporabno samo v tem primeru, če potrošnik nabavi pri istem trgovcu blago in podlago, da si omisli naravnost konfekcijo; v tem primeru je namreč smatrati blago za podlago za en sam predmet.

85. **Halje za gojence tehnične industrijske šole.** Ne more se uporabiti št. 16 naredbi Vis. komisariata Sl. l. št. 512/90-42, ker gojence tehnične industrijske šole v pogledu dovolitve halj ali delovnih bluz ni mogoče smatrati enake z delavci. Ker halje med praktičnimi vajami štijo obleke gojencev, jih je treba nabavljati z osebno oblačilno nakaznico.

86. **Bluze za ženske.** Če so napravljene iz nerazpletenega blaga, potem spadajo med »bluze« skupine II, toč. 4.

87. **Obleke iz slamnatega in steklenega tekstilnega blaga.** Izvete iz racioniranja so zunanje pletenine izdelane iz prednega stekla, kakor tudi iz predne slame. Razume se pa, da vlaklen slamnate tkanine, v kolikor gre za slamnato tekstilno blago ne sme tvoriti izdelek »Trital«, ki je racioniran.

88. **Prašni plašči za avtomobiliste, popotni.** Spadajo pod toč. »moški predpasniki«, navedeni pod št. 20, skupine I, razpredelnice A.

Pariz, 2. marca. AS. Nemške vojaške oblasti objavljajo, da je bil izvršen atentat na nemško stražo v neki šoli na Rue Tanger. Nemška straža je bila usmrčena z revolverjem in vržena je bila tudi bomba. Štirje atentatorji so zbežali. Bomba ni eksplodirala.

vlakom, vsak v svojem oddelku. Utrujeni Cortini je šel zgodaj spat. Toda kmalu ga je zbudila Margaretina, oborožena s kovinskim razprševalcem. Namestila je okropiti naše postelje s litom. Prednost je bila več kakor potrebna, kajti te vagonje je pred kratkim uporabljal Cien-hsue-liang (sin Cien-tso-linga) za prevoz svojih čen.

Cortini je pripomnil: »Vsega sem pričakoval ob svojem prihodu na novi položaj, samo tega ne, da bi mi ministrova hčerka razkužila posteljo iz previdnosti pred steniciami!«

Zadnji spomin na prekosibiroko železnico.

Zapuščen vlak na mrtvem tiru male postaje, daleč od človeškega naselja (kot so skoraj vse postaje v Sibiriji). Ta vlak že mnogo mesecev stoji tam: štirje vagoni v najslabšem stanju, brez lokomotive. Polni so človeških okostij, nekateri od njih gledajo ven z votlimi očmi in zdi se, da se smeji.

Pozimi se je v viharju eredi stepe ustavil vlak zaradi pomanjkanja goriva. Pomoč ni prišla pravčasno. Sneg je bil že tako visok kakor vagoni, pa je padel neizprosno dalje; zaradi sunkov vetra je metlo. Potniki so otrpli umirali. Take smrti često končajo železniški čuvaji v nekaterih junjskih nočeh v Južni Sibiriji, ko temperatura pade do neverjetne nižine in piha severni veter. Vagoni nesrečnega vlaka so bili pozneje spravljani na oni mrtvi tir in nikdo ni več pomislil nanje.

Da je bil pogled še bolj neverjeten, je bil v ozadiju travnik, meje na brezov gozd. Trava se je belila od šmarnic in cvetlic. Dehtenje je bilo opojno. Podoben prizor je naredil Albrecht Dürer v bakrorezu; človeška okostja, ki stopajo iz vagona, da bi plesala mrtvaški ples sredi cvetlic.

Od takrat nisem več mogel vonjati šmarnic, ne da bi se spominjal zapuščenega vlaka in lobanj, ki so gledale skozi okna.

¹ Cien-tso-ling, kitajski diktator pred Čangkajškom.

Daniele Varbi

Celovski gauleiter dr. Rainer na obisku v Ljubljani

Obisk je ponovno poudaril polno sodelovanje med italijanskimi in nemškimi oblastmi v obeh mejnih pokrajinah

Gauleiter Rainer pred Visokim komisariatom v Ljubljani, kjer sta ga sprejela Ekszellenca Visoki komisar Grazioli in general Orlando

Ljubljana, 2. marca. V soboto dopoldne se je pripeljal v Ljubljano, da vrne obisk Visokemu Komisariju, gauleiter iz Celovca, dr. Friedrich Rainer. Na meji so odličnega gosta pričakovali in sprejeli v imenu Visokega Komisarja podprefekt comm. Bissia, načelnik pisarne, polkovnik Carravetta kot zastopnik divizijskega poveljnika Granatieri, kvestor comm. Messina, major Lombardi, poveljnik karabinerjev ter podpolkovnik Bramo z vojaškega urada Visokega Komisarja. Navzoč je bil pri sprejemu tudi nemški konzul v Ljubljani, dr. Brosch.

Gauleiter Rainer se je pripeljal na mejo ob 10.30. Spremljali so ga generalleutnant Roesener, poslaniški svetnik von Kamphoeven ter skupina drugih vplivnih osebosti iz celovške uprave. Ob prihodu je comm. Bissia izročil visokemu gostu pozdrav v imenu Vis. Komisarja ter mu predstavil navzočne osebnosti.

Prihod v vladno palačo

Ob 10.45 se je gauleiter Rainer pripeljal pred vladno palačo, kjer je stal v vrsti oddelke grenadirjev z godbo, ki mu je izkazal časti. Tu je visokega gosta pričakoval Vis. Komisar Eksk. Emilio Grazioli, zvezni tajnik dr. Orlando Orlandini, divizijski general Taddeo Orlando, poveljnik grenadirske divizije, ki je zastopal poveljnika armadnega zbora, dalje podprefekt David, general Lubrano, predsednik komisije za določitev meja, karabinerski major Pelaghi ter nekaj drugih uradnih Visokega Komisarja.

Ko so gauleiterju izkazali vojaške časti in po obhodu častne čete, se je dr. Rainer podal v spremstvu Visokega Komisarja in drugih vplivnih osebosti na sedež Komisarja, kjer je bila po-

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

Navdušeni zdravici

Ob pol dveh popoldne je Visoki Komisar priredil na čast visokemu gostu kosilo, ki se ga je udeležil tudi poveljnik armadnega zbora Mario Robotti. Ob koncu kosila je naslovil gauleiter tovariški pozdrav na Visokega Komisarja ter nato

tem seja, na kateri so razmotrili nekatera vprašanja, ki se nanašajo na zasedeno ozemlje.

zlasti poudaril popolno sodelovanje med nemškimi in italijanskimi oblastmi pri proučevanju in reševanju raznih vprašanj, ki se tičejo obeh mejnih pokrajin. Naglasil je bratovsko prijateljstvo, ki veže oba naroda, ki pod vodstvom svojih dveh voditeljev gresta k najgostejši in popolni zmagi. Slednjice je napil Führerju ter izrazil najpristranejši pozdrav gauleiterju in želel največje uspehe pri opravljanju njegove visoke naloge.

Dr. Rainer se je v svojem odgovoru zahvalil za prisrčni sprejem, ki ga je bil deležen, ter za pravo tovariško ozračje, ki vlada v Ljubljani med zastopniki italijanskih in nemških oblasti. Svoj govor je končal s tem, da je napil Nj. Vel. Kralju in Cesarju, Duceju in fašistični Italiji.

V Fašističnem domu

Popoldne se je gauleiter Rainer v spremstvu Visokega Komisarja podal v Fašistični dom, kjer so ga sprejeli zvezni tajnik dr. Orlandini ter vplivne osebnosti ljubljanskega fašija. Zvezni tajnik mu je najprej zaželel dobrodošlico, nato pa si je gauleiter ogledal sedež stranke ter se zanimal za njeno organizacijo, odtod pa se je potem podal na sedež italijanske litorske mladine iz Ljubljane, kjer ga je sprejel zvezni podpoveljnik prof. Cassani ter mu predstavil voditelje GILL-a. Gauleiter je nato odšel v telovadnico, kjer je prisotnoval nekaj vajam, ki jih je izvajala balila. Zlasti se je zanimal za mladinsko organizacijo, ter izrazil prof. Cassaniju in njegovim sodelavcem svojo veliko zadovoljstvo.

Gauleiter se je potem, še vedno v spremstvu Vis. Komisarja, zveznega tajnika in drugih višjih zastopnikov oblasti, podal

na sedež Dopolavora

kjer sta ga sprejela osrednji nadzornik Pesci in pokrajinski tajnik Liberati. Tu si je ogledal sedež sam, dvorano, kjer so kino-predstave, uradne prostore ter sedež vojaškega Dopolavora. V neki sobi je gauleiter prisotnoval predstavi nekega dokumentarnega filma, ki so jo predvajali z enim takšnih prenosljivih aparatov, s kakršnimi razpolagajo organizacije Dopolavora. Ko je gauleiter zapuščal sedež Dopolavora, je izrazil svoje zadovoljstvo in navdušenje nad vzorno organizacijo.

Po svoji vrnitvi v vladno palačo se je potem nekaj časa še zdržal tam, nato pa se z izrazi največjega tovarštva poslovil od Visokega Komisarja in drugih navzočih zastopnikov oblasti.

Gospodarstvo

Angleške in ameriške izgube v vzhodni Aziji

Iz podatkov nemškega zavoda za gospodarska raziskovanja posnemamo, da znaša izguba kapitala, ki ga je utrpela Velika Britanija v vzhodni Aziji na Japonskem, na Kitajskem in jugovzhodni Aziji najmanj 380 milij. funtov, in sicer od tega 230 milij. funtov na Kitajskem, v britski Indiji in Burmi 150 milij. funtov. Če vzamemo, da so v začetku vojne znašale vse angleške naložbe kapitala v inozemstvu 4.5 milijarde funtov, znaša izguba okoli 8 odstotkov, dočim so v nevarnosti še drugi milijoni zaradi razširitev vojne na Daljnem vzhodu. Pri tem pa ne gre samo za izgubo kapitala, temveč tudi gospodarske moči. Amerika je izgubila manj, ker je bila predvsem kupec proizvodov teh dežel. Za vso Azijo je bilo ceniti ameriške naložbe kapitala na 1 milijardo dolarjev. Od tega

je bilo investicij na Japonskem 217 milij. dolarjev, na Kitajskem 150 in na Filipinih 250 milij. dolarjev. Računati je torej kapitalne interese Zedinjenih držav na okoli 175 milij. funtov, dočim je Anglija izgubila okoli 380 milij. funtov.

Izguba je huda tudi zaradi deviz, katere je dobivala Anglija vsako leto zaradi izvoza cina in kavčuka iz Malaje. To je znašalo nad 1 milijardo dolarjev letno, kar je porabila Anglija za svoje nakupe v Ameriki.

Vojaški uspehi Japoncev pomenijo za Anglijo izgubo moči, ki jo je imela obenem z Zedinjenimi državami, to je monopol cina in gumija. Zato bo morala Anglija dati večje koncesije na drugih poljih, da dobi ameriško pomoč.

Obtok bankovcev na Hrvaškem

Iz referata hrvatskega državnega zakladnika dr. Vladimira Košak pred hrvatskim saborom je razvidno, da je s koncem decembra lanskega leta znašal obtok bankovcev na Hrvaškem 8.352 milijonov kun. Z ozirom na zadnji izkaz bivše jugoslovanske Narodne banke in računajoč na prebivalstvo pomeni ta vsota dodatni obtok bankovcev samo za 2 milijardi kun ali približno 30%, kar ni veliko z ozirom na to, da je bila prav za prav država nanovo ustanovljeni in da je potrebovala mnogo novih sredstev. Hrvatska kuna nima zlate podlage. Njena vrednost je v produkcijski moči hrvatske zemlje, gospodarstva in ljudi. Meddržavna vrednost kune je zagotovljena na ta način, da je vpostavljen trajno sorazmerje med liro, marko in kuno. Končno je finančni minister napovedal nov carinski zakon ter govoril o možnosti notranjih posojil.

Veliko povečanje obtoka denarja v Združenih državah

Ze od leta 1934 se nahaja denarni obtok v severnoameriških Zedinjenih državah v stalnem naraščanju. Ze sredi leta 1936 je dosegel obtok denarja 6 milijard dolarjev, kar se je do julija 1939 povečalo na 7 milijard. S koncem avgusta 1939 je znašal obtok denarja 7.14 milijarde dolarjev, čez leto dni pa že 8.01 milijarde. Nato se je naraščanje nadaljevalo v še hitrejšem tempu. Proti koncu leta 1941 je obtok bankovcev že presegel vsoto 10 milijard dolarjev. V začetku februarja letos pa je

dila spontano priznanje občinstva. Tudi g. Janez Lavrih je večino svojih 7 vlog imenito odigral, le vloga pesnika (8. slika) je bila zaradi nemogočega patosa zgredena. V celoti pa moramo reči, da ni bila igra samo izredno skrbno pripravljena in da je daleč presegala vsako diletantsko igranje, marveč da so se tu in tam posvetile iskre pravega odrskega ustvarjanja. Zelo posrečena in prikupna je bila tudi scenarija, katero sta uredila akademski slikar g. Oton Gliha in vedno prijazni in naklonjeni g. inž. Anton Potočnjak. Gledališče je bilo zelo dobro obiskano in lepota Remčeve umetnine je ob složenem delu prišla do najlepšega izraza, tako da bi kazalo igro ponoviti, posebno zato, ker je dobiček namenjen slovenskim izseljencem v Banji Luki.

Ob koncu naj dodam še to, da je za »Magdo« izšel lepore urejen spored s članki Vilka Ivanuše, Davorina Petančiča in Jože Gregoriča, kar je že tretja številka nekakšnega malega Gledališkega lista. Tudi to ima svojo vrednost.

Zagreb, 24. febr. 1942.

Gregorič Jože.

Za smeh in kratek čas

Deklice med seboj

Prva: »Jaz bom slikarica.«
Druga: »Jaz učiteljica.«
Tretja: »Ko bom postala velika, bom slavna igralka.«
Četrta: »Jaz pa, kakor moja mama, bogata vdova.«

Resnica.

»Prosim vas, gospod pesnik, povejte mi, kaj je pisanje pesmi velika umetnost?«
»Ne. Pesmi napisati je zelo lahko, samo umetnost jih je čitati.«

Pot nevere

Nevera je prav za prav skrivnost. Kakor je za nas skrivnostno način, kako in kdaj se bozja milost oklene človeka in ga pritegne k sebi, tako nam je tudi skrivnostno, kako in kdaj se človek odtegne Bogu in zgubi vero. Le nekaj stvari je, ki jih moramo analizirati in prikazati.

Veliko pomisleka vzbujajo trditve mnogih, ki pravijo: »Izgubili smo vero, toda ne po svoji krivdi. Neka nuja izven nas nas je vodila stran od Boga, in zopet nas je neka nuja pripeljala nazaj k Bogu.« To je le utvara, ali bolje, opravičilo nevere. Nevera je vedno posledica krivde.

Ker je vera učinek uma in volje (poleg milosti), to je, z umom resnico spoznavamo, z voljo pa se je oklenemo in z njo skladno živimo, je krivda za nevero možna ali v umu, ali v volji, ali pa v obeh.

Ce imamo pred očmi naš »mali slovenski svet« in zlasti njegovo izobraženost, je kaj lahko priti do zaključka, da je pri nas prav um veliko zagrešil. Versko spoznanje je bilo v razdobju med obema vojnama oteženo od javnih ali napol javnih činiteljev; ti so zavestno, namenoma rušili temelje, ki vodijo do verskega spoznavanja. Izmed najodločnejših činiteljev sta bila pač literatura in univerza. Vzemimo samo za primer univerzo, iz nje pa majhen izsek, literarno zgodovino. Ze povprečnemu izobražencu pade silno v oči enostransko, tendenciozno obravnavanje naše literarne preteklosti. Studij in analiza tega prikazovanja pa privedeta do zaključka, da se je pri nas literarna zgodovina v bistvenih točkah zamenjavala s protikatoliško propagando. V prepričanju, da se pač na to področje drugi ne morejo vreči z zadostno kvalifikacijo, se je grmadil enostranski material, pisan ali zgolj izgovorjen, ki je spretno mnoga dejstva prikrival, jih namenoma v napačni luči prikazoval ali pa jih celo sprevergel. Morda sta malomarnost ali strah na drugi strani bila kriva, da se je to nemoteno izvajalo. Vsekakor pa je bila samopasnost na področju literarne zgodovine tako silna, da se je pod vplivom protiverskega zagona čestokrat izrodila celo v očitno neznanstvenost, kakor to najbolj dokazuje proslul izrek, da so vsa fakta v literarni zgodovini enako važna. Nične ne more tajiti, da je bil vpliv literarne zgodovine na slovensko izobraženost ogromen. Nič čudnega torej, če je bila pot do spoznanja pri slovenskem izobraženstvu tako otežena. Toda to področje, čeprav morda med najvažnejšimi, ni bilo edino.

Ta primer kaže, kako se da razum zapeljati in kako klone v nevero. Kajpak je krivda za nevero pri vsakem posamezniku nazadnje le v njegovi volji. Končno je le v volji zadnji razlog odpada. Vendarle pa volja pritrjuje ali odklanja na podlagi nekih razlogov, čeprav navideznih. S tem ima veliko večjo odgovornost tisti, ki te razloge podaja, krivdo pa ima tudi, ki lahkomišleno te razloge sprejema. Resnica je sicer, da človek lahko zaide v nevero brez kakih večjih umskih nagibov, bodisi radi nenravnega življenja, bodisi radi napuha duha, resnica pa je tudi, da mnogi ob vsem tem ne bi padli, če se ne bi opirali na umske razloge, ki so jim upihnilli zadnjo iskrico dobre volje.

Nikakor ni torej resnično, da bi človeka vodila stran od Boga neka zunanja, od njega neodvisna nuja. Krivda je vedno v človeku samem. Razlika je le ta, da nosi krivdo za odpad mnogokrat še nekdo drugi, ki si s tem nakopije toliko večjo odgovornost.

znal že 11.233 milijarde dolarjev. Od začetka vojne se je torej ameriški obtok bankovcev povečal za nad 4 milijarde dolarjev. To je v veliki meri v zvezi z ameriški cenami, ki gredo stalno navzgor.

Ce primerjamo najvišje ameriške cene v lanskem letu s cenami konec avgusta leta 1939, opazimo naslednji dvig pri najvažnejših predmetih (prva številka pomeni najvišjo ceno leta 1941, druga številka, v oklepaju, pa ceno z dne 31. avgusta 1939):

Sir 1.28875 (0.7225), moka 7.275 (5.275), svinjska mast 0.1090 (0.0575), kava 0.09625 (0.05125), sladkor 0.0380 (0.0290), svinjsko meso 11.38 (5.95), volna 0.455 (0.295), bombaž 0.1861 (0.0891), svila 3.57 (2.58), gumi 0.25 (0.1662), baker 0.125 (0.105), surovo železo 23.61 (20.61) in koks 6.125 (3.75) dolarja za kg.

*
Udeležba Hrvatske Države v gozdni industriji. Iz Zagreba poročajo, da se novi naziv Gutmann Belišče glasi sedaj »Lesna industrija, d. d.« Glavnica znaša 72.914.600 kun, od tega je vplačanih 42.914.600 kun. Ostanek 30 milij. kun prevzame hrvatska država.

Gospodarstvo z lesom v Srbiji. Srbska centrala za les v Belgradu sporoča, da je od 1. marca dalje trgovina z lesom, ogliem itd. v Srbiji vezana na dovoljenje, isto velja tudi za prevoz. Lastniki lesnega materiala morejo do 5. vsakega meseca prijaviti svoje zaloge centrali.

Nova družba na Hrvaškem. Uljarica, d. d. v Belgradu, ki se bavi s pospeševanjem kulture oljnatih rastlin, ustanavlja na Hrvaškem v Rumi družbo Uljorod z glavnico 1 milij. kun. Nova družba bo imela svoje zastopstvo v Zagrebu.

Za izvedbo obnove erbskega kmetijstva potrebuje Srbija predvsem kmetijsko orodje in stroje, katere ima na razpolago Madžarska, kljub težavam, ki jih ima madžarska industrija s surovinami. Obracun gre preko nemške obračunske blagajne v Berlinu.

Ob prvem petku

Človek bi včasih rad izpovedal svoje tajnosti na cesti, drugič pa zopet trdovratno zapira svojo skrivnost sam v sebi. In tako se zgodi, da so ljudje, za katere ni nobeno opravilo tako težko kot spoved. Prav spoved tega in onega združuje, da ne opravlja pobožnosti deveterih prvih petkov. Vsem tem naj bo povedano: Ne boj se, prijatelj, iti k spovedi, četudi se že dalj časa nisi spovedal. Ne ustrajš se spovedi vsak mesec, devetkrat po vrsti. Sam boš spoznal kako lahka Ti bo postala, prinesla Tvoji duši velik mir, srcu pa tolažbo.

Dneve pred vsakim prvem petkom je s rednim spovedovanjem ponekod velik križ: zadnji dan ali v petek jutraj delajo ljudje gnečo okrog spovednic. Mnogi ne pridejo na vrsto. Naj gre zato vsak pravočasno k spovedi. Naj nima nobenih pomislekov opraviti spoved nekaj dni poprej. Kot za vsako sv. obhajilo velja tudi za sv. obhajilo na prvi petek: pravico imaa pristopiti k sv. obhajilu tudi brez spovedi, razen, če zagotovo veš, da si v smrtnem grehu. Dokler po pravici upaš, da si v milosti božji, ker se velikega razžaljenja božjega ne zavedaš, le pogumno k sv. obhajilu. Zadošči je, da imaš poleg stanja duše v milosti božji še pravi namen t. j. Boga ugajeti, se z Njim združiti, z Njim svojo dušo pokrepčati in da se duhovno zadostno pripraviš. To naj bo povedano posebej onim, ki se trudijo in hočejo biti dobri, ki pa mislijo, da je edino pravilno, če grodo tekoč od spovednice k obhajilni mizi.

KULTURNI OBZORNIK

Remčeva »Magda« v Zagrebu

Druga igra, s katero nam je igralska družina SKDS v Zagrebu pod vodstvom Davorina Petančiča pripravila 16. februarja prelep večer v Malem gledališču, je bila Remčeva žaloigra »Magda«. (Tako imenovano »Novoletno kulturno prireditev«, ki je bila 6. januarja v dvorani Delavske zbornice, so pripravili brez Petančiča, kar se ji je tudi občutno poznalo.) Po svoji odrski in umetniški vrednosti spada »Magda« med najpomembnejša dela novejših slovenske dramatik in jo nekateri po krivici zanemarijo in pozabljajo. Zato je tem večje hvale vredno, da se je Petančič odločil za njo in jo predstavil zagrebškemu občinstvu. Ob Cankarjevi »Lepi Vidi«, s katero je začel svoje delo v Zagrebu, ob »Magdi« in ob Cankarjevem »Potočnjem svetlu«, ki je na sporedu 7. marca, je čutili, da ima Petančič pri svojem igranju smotno izdelan načrt: slovenskemu in hrvaškemu občinstvu hoče nuditi samo izvrina in res dobra ter današnjemu času primerna slovenska dela. Pod tem vidikom dobi vsaka uprizoritev mnogo globlji in trajnejši pomen: ne igra se toliko zato, da se izpolni večer in zadovolje razvajeni gledalci, marveč predvsem, da se poudari ona vzvišena in imenitna funkcija, katere je resnemu gledališču v življenju človeštva vedno pripadala.

V uvodni besedi pred igro sem podpisani razčlenil miselno in oblikovno lepoto Remčeve drame ter jo tako približal občinstvu. »Magda« je tragedija mladega dekleta, ki pretrpi vse od služkinje do izgubljenega na cesti. To grenko pot trpljenja,

prevar in ponižanj neizkušene deklice, ki zapuščena umre na kužnem oddelku bolnišnice, je zajel pisatelj v 12 slik. Dejanje samo sicer raste in se dosledno stopnjuje do tragičnega konca Magde in njenega zapeljivca, vendar bi se dala ta in ona slika še bolj kondenzirati, četrto in peto sliko pa bi kazalo strniti v eno samo, s čimer bi drama le pridobila. Miselno središče »Magde« je v pesniških besedah, da žena živi samo kot devica ali mati (8. slika). Tudi Magda je hotela postati žena in mati, življenjska družica možu, na katerega bi se lahko naslonila in mu rodila otroke. Iz ljubezni se je oklenila študenta Pavla, toda njena osebna tragična krivda je bila, da je v svoji neizkušenosti bila premalo odprna in je prehitro verjela mamljivim besedam in sladkim obljubam lahkomišelnega študenta, ki se je Magde kmalu naveličal in jo zavrnil, za kar tudi njega na koncu zadene zaslužena kazen. To je prvi vzrok Magdine tragedije. Drugi vzrok pa je v tem, da so iz Petra, ki je kljub vsemu Magdo do konca ljubil, bolezen in družabne razmere napravile slabica, ki je le kot senca begal za njo in jo s povzdignjenim prstom opominjal, ni pa imel močnatosti, da bi ji segel v roko, jo popeljal pred oltar in si z njo ustvaril topel dom in tiho družinsko srečo; to mu Magda v 7. sliki tudi bridko zaluča v obraz.

Petančič se je drami približal z velikim spoštovanjem do pisateljevega dela in je skušal njegovo zamisel čim zvesteje realizirati na odru. To se mu je v največji meri tudi posrečilo. Gospa Vera Lavrihova se je kot Magda izkazala nadvse spretna in izurjena igralka, ki se je od slike do slike bolj uživila v svojo vlogo in osvajala gledališče. Peter g. Davorina Petančiča bi bil moral biti v prvih slikah vendar malo bolj fantovski, ne pa tako nebogljen in starčevski. Zato pa je bila od pete slike vse do konca njegova igra tako dovršena, da sta z Magdo na odprtem odru vzbu-

Droline novice

Koledar

Torek, 3. marca: Kunigunda, cesarica; Marin, mučenec; Marcijan, mučenec; Kelidonij, mučenec; Tician.

Sreda, 4. marca: Kazimir, spoznavalec; Lucij I., papež in mučenec; Hadrijan, mučenec; Kaj, mučenec; Eterij, škof in mučenec.

Novi grobovi

† V Belgradu je umrla gospa Nada Vošnjak, soproga ministra in poslanika v pokoju dr. Bogumila Vošnjaka. Stara je bila 45 let. Pokopali so jo 19. februarja na Novem groblju v Belgradu. Naj ji sveti večna luč!

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Ana Klein, vdova po višjem okrajnem komisarju. Pogreb bo v torek, 3. marca ob 4 popoldne z Zal, kapelice sv. Andreja, na pokopališču k Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrl gospod Radko Verbič, dijak IV. razreda Srednje tehnične šole. Pogreb bo v torek, 3. marca ob pol treh popoldne z Zal, kapelice sv. Petra, na pokopališču k Sv. Križu.

† Na Rakeku je v nedeljo, 1. marca mirno v Gospodu zaspala gospodična Marija Korenčič.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje.

Osebnostne novice

== Sedemdesetletnico rojstva obhaja danes v Šmarju pod Ljubljano g. župnik in duhovni svetnik Jožef Hartman. Rodil se je na Suhi ob Sorškem polju in velika ljubezen do rojstnega kraja ga epemljiva vedno. Zadnji čas biva pri svojem rojaku-župniku v Šmarju in pri sorodnikih. Z veliko gorečnostjo je deloval v vseh svojih dušnopastirskih službah. Mladi duhovniki ga poslušajo vedno z velikim občudovanjem in v lastno poučenje, če pripoveduje, kako je bojeval večkrat trde boje, da je dosegal vzvišene vzore. Vsaka njegova beseda pa označuje, da je iskal vedno le tisto, »kar je božjega«. Smihel pri Novem mestu, Moravče, Planina pri Vipavi, Hrenovce, Blagovica in Križe, to so postojanke, kjer se je g. svetnik z neumornim delom izčrpaval v pravi ljubezni do Boga in do duš. Pred par leti je gradil v Križah ponočni farni dom. Založil je vanj svoje prihranke zlomil si je v teh skrbih tudi roko, a premagal je mladostno vse težave z edino željo, da svoji župniki pripravi ognjišče za rast božjega kraljstva. Se je g. svetnik pri polnih močeh in le čaka, kdaj bo mogel zopet prijeti za redno delo. Naj se to zgodi kmalu! Saj so bile in bodo vse brazde njegovega dela posvečene božji časti in blagru izročeni duši! — Bog naj blagoslovlja in ohranja jubilarja še mnogo let!

Kirurgovo življenje

Majjochi, prevedel M. Javornik

Naša knjiga I. 3. I. zv.

Naročnikom sporočamo, da se je Majjochieva knjiga zaradi tehničnih težav v tiskarni nekoliko zakasnila. Bo pa kmalu zunaj. Nove naročnike še vedno sprejemamo. Naročite se čimprej. Knjige so prvovrstne in zelo poceni. Naročnina za prvi polletnik je L 81 za broš. izv. za vezane pa L 107, in se odplačuje po mesečnih obrokih po L 14, oziroma 17.

„Naša knjiga“

Ljudska knjigarna v Ljubljani

— Obletnica smrti Ducejeve matere. V Predappiu so imeli tudi letos spominjsko slovesnost za obletnico smrti Ducejeve matere Roze Mussolini. Za 37. obletnico se je na tamkajšnjem pokopališču zbralo mnogo domačinov, šolski otroci, številni fašisti, prefekt, poveljnik divizije, zastopnice ženskega fašista, zastopstvo Ducejevih mušketirjev in predstavniki drugih organizacij. V župni cerkvi je bila darovana črna sv. maša, nakar so zastopniki položili več vencev na grob pokojne.

— Ravnateljstvo državne klasične gimnazije v Ljubljani sporoča, da bodo vsi osmi razredi nadaljevali pouk na uršulinski meščanski šoli in sicer začno v sredo, dne 4. marca ob 14.45. — Bajuk, ravnatelj.

— Praktični učiteljski izpit za učiteljice gospodinjstvih šol in tečajev se bo vršil v dneh 27. do 29. aprila t. l. na učiteljski gospodinjstvi šoli dr. Kreka v Ljubljani. V smislu čl. 1 pravil o polaganju praktičnega učiteljskega izpita ima pravico opraviti ta izpit učiteljica gospodinjstve šole ali tečaja po dvajsetmesečnem delu v razredu ali po štirih gospodinjstvih tečajih. Prošnji, ki jo je treba vložiti na Vis. Komisariat, od IV. do 1. aprila t. l. naj priloži: kratek življenjepis, spričevalo diplomskega izpita, potrdilo o letih službe in letne ocene (to dvoje izda prosvetni oddelček) in zdravniško potrdilo, da je prosilka zdrava. Pišmeni izpit se prične v ponedeljek, 27. aprila t. l. ob 8 v šolski sobi učiteljske gospodinjstve šole dr. Kreka v Ljubljani.

— Novi škof škofije Parenzo-Pola mgr. Radosi je bil v Benetkah posvečen in je že odpotoval na svoje mesto v Poli, kjer je sedaj eedež škofije. Pri slovesu iz Benetk ga je pozdravil prefekt s svojimi podrejenimi uradniki in pomožni škof benediktinski patriarh Jeremij. Škof Radosi je takoj po prihodu v Polo prevzel svoje poše.

— Cene vinu se ne bodo zvišale. »L'Eco di Roma« poroča, da bodo ostale nespremenjene cene, ki jih je nedavno vlada določila za vino. Izdani bodo strogi ukrepi, da se prepreči vsako podraževanje vina. Tistim, ki bi vino podražili, bodo zaplenili vso zalogo vin.

— Šolske počitnice v Nemčiji. Nemški prosvetni minister je odločil, da bodo poletne počitnice na ljudskih in rednih šolah trajale sedem tednov in pol. Država je razdeljena na tri okrožja. V prvem, ki obsega po večini severne pokrajine, bodo počitnice od 27. junija do 17. avgusta, v drugem okrožju od 4. julija do 24. avgusta, v tretjem pa od 11. julija do 1. septembra. Na podeželskih

šolah je treba z ozirom na različen čas žetve temu primerno določiti tudi čas šolskih počitnic.

— Škarje je požiral. V bolnišnici v Triesteju so operirali fanto, ki je povedal, da je požiral škarje, novce, kamenčke in razne steklene drobnarije. Operacija je trajala dve uri in se je popolnoma posrečila. V želodcu so našli dva dela škarij, glede katerih se zdravniki čudijo, kako sta mogla dospeti skozi fantov goltanec. O ostalih predmetih, ki jih je fant, kakor je pripovedoval, požrl, ni bilo v želodcu sledi, seditjo pa, da so kje v črevesju, kar bo ugotovila rentgenska preiskava. Če bo rentgen pokazal v črevesju te predmete, bodo morali fanta še enkrat operirati.

— Visoke kazni za poslušalce tujih radijskih postaj. Rimski uradni list je objavil kraljevi ukaz, ki se nanaša na poslušalce sovražnih ali nevtralnih radijskih postaj. Vsak poslušalec nedovoljenih radijskih oddaj bo odsejal kaznovan z zapornim od šestih mesecev do treh let in z denarno kaznijo od 4000 do 40.000 Lir. Proti vsakemu takšnemu poslušalcu je treba izdati tudi zaporno povelje.

Ljubljana

Opozorilo železniške direkcije

Železniška direkcija opozarja inter-sente, da je zaradi lažjega odzema blaga iz ljubljanskega železniškega skladišča dovoljen osebnih in vozovni promet, in sicer preko nadzorovanih točk na sledečih cestah: Vič, št. Vid, Tomačevo, Moste, Sostro in škofljica. Prizadeti morajo poleg osebnega izkaza imeti tudi obvestilo železniške postaje ali drug odgovarjajoč izkaz. Prizadeti naj se pomujajo ter dvignejo blago, da se s tem izognu-jo taksam.

1 Celodnevno čiščenje presv. Rešnjega Telesa v Štepanjski vasi. V štepanjski cerkvi pri Božjem grobu se bomo pripravili za prihodnji prvi petek takole: v torek, sredo in četrtek ob 5 popoldne pridiga, litanije presv. Srca Jezusovega in blagoslov. Na prvi petek sam, ko bo v isti cerkvi prikrvat v zgodovinski štepanjske cerkvice celodnevno čiščenje presv. Rešnjega Telesa, se bo sv. Rešnje Telo izpostavilo ob 6 zjutraj, vsa pobožnost pa se bo zaključila ob 6 zvečer. Sv. maše bodo ta dan skozi vse dopoldne vsako uro. Prva sv. maša ob 7, druge ob 8, 9, 10 in ob 11. Pridige bodo: prva ob pol 8, druga ob pol 10 in tretja popoldne ob 5. Po pridigi ob 5 popoldne litanije presv. Srca Jezusovega, zahvalna pesem Tebe Boga hvalimo in sklep pobožnosti. Vsi, kar koli nas je v štepanjski vasi, pojdemo ta dan počastiti Najsvetejše, po vrstnem redu, kakor je bil označen v nedeljo. Tudi ostali ljubljanci po hitite ta dan v štepanjsko vas. — Priložnost za sv. spoved bo v torek in sredo od petih, v četrtek pa že od treh naprej. Na dan prvega petka se bo spovedovalo od šestih zjutraj vse dopoldne.

1 Mesečna rekollekcija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 6. marca. Začetek točno ob 5 popoldne. Zbirališče v hišni kapelici. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vljudno vabljeni. — Vodstvo.

1 »Pogumni krojaček«, pravljica igra, je preložena na nedeljo, 8. marca ob 3 popoldne. Kupljene in rezervirane vstopnice ostanje v veljavi in jih dobite v predprodaji v trgovini A. Stilloj, Francišanska ulica 1. — Vabimo k čim večjemu obisku.

1 Potrebne prometne zveze. Pred kratkim je neki ljubljanski dnevnik s tem naslovom objavil daljši članek, da posebno med Rožno dolino in Vičem ter Stanom in domom potrebuje- jemo več boljših prometnih zvez. Zelnja je seveda popolnoma upravičena, kar je upoštevala tudi mestna uprava, saj so v regulacijskem osnutku določene iz Rožne doline na Tržaško cesto naslednje zveze, ki nekatere že obstoje: Levčeva ulica—Glinška ulica, Cesta IX.—Benečkova ulica, Cesta XVII.—Gregorinova ulica, poleg teh pa še velika krožna ali obhodna cesta. Ali bodo te ceste tekle čez železnico in podvozu ali nadvozu, je odvisno od poglobitvenega vprašanja železnice. Na vsak način so pa zveze v razdalji okrog 400 m dosti goste, ker ta razdalja predstavlja komaj oddaljenost dveh tramvajskih postajališč. Zveze čez Gradaščico so pa v regulacijskem osnutku sledeče: Gorupova ulica—Groharjeva cesta—Riharjeva cesta, Hajdrihova ul.—Rezijanska ulica, Vrhovnikova ulica, Zavetiška ulica na Viču in pa tudi tukaj krožna ali obhodna cesta. Podrobno bo pa za- derva spet preštudirana pri izdelavi generalnega regulacijskega načrta, vendar pa moramo upo- števat, da je za vsako regulacijo treba imeti potrebna sredstva.

Krasne slike in pisana vsebina

Letna naročnina samo 40.— lir

EDINI SLOVENSKI ILLUSTRIRANI DRUŽINSKI MESEČNIK

Naroča se pri upravi, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

1 Več opremljenih sob še vedno potrebuje mestno poglavarstvo, predvsem pa tri postelje v eni ali dveh sobah s souporabo kopalnice v sredini mesta. Prijave sprejema mestno glavno vložnice na Mestnem trgu št. 27 v pritličju, levo.

1 Za mestne reveže je podaril odvetnik g. dr. Poček s Kolodvorske ulice 6 1000 Lir; odvetnik g. Josip Cobal s Cankarjevega nabrežja št. 1 je iz neke izvensodne poravnave nakazal 200 Lir. V spomin pok. g. Franceta Steinerja, žel. kontrolorja v p., so zbrali keglaški tovaršni in prijatelji na- mesto cvetja 100 Lir; uradništvo Avto-kluba je pa namesto venca na krsto pok. predsednika g. Avgusta Praprotnika podarilo 200 Lir. Mestno pogla- varstvo izreka vsem dobrotnikom mestnih revežev najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

1 Revnejšim slojem žagana drva pod maks- malno ceno bo dajal mestni preskrb. urad ter bo vsaka družina lahko dobila največ 2 kub. metra drv. Po predložitvi mesarskih knjižic bodo reflek- tanti dobili nakaznice v mestnem preskrbovalnem

uradu, soba št. 3. II. nadstropja Mestnega doma, vsak torek in četrtek, kjer bodo drva tudi plačala. Z nakazilom bodo pa drva dobili ob sredah in pet- kih na mestni pristavi. Obenem objavlja mestni preskrbovalni urad, da bo nakaznice za premo- g oddajal samo vsako soboto in ponedeljek, premo- g bo pa mestna pristava oddajala samo v ponedel- jkih ves dan. Po drva in premo- g morajo stranke priti v 8 dneh, ker sicer nakaznice zapadejo.

1 Večje število voznikov potrebuje mestno cestno nadzorstvo za odvoz snega ter jih zato vabi, naj se javijo z vozmi ob 715 zjutraj pred mestnim cestnim nadzorstvom na Vrazovem trgu.

1 Pasja taksa. Mestni izvršilni odsek spet opo- zarja vse lastnike in rednike psov, da poteče rok za prijavo psov in za plačilo takse v petek 6. marca. Pse je treba naznaniti v izvršilnem od- sedku, Lingarjeva ul. št. 1. I. nadstropje na desni. Občinska taksa na pse, ki je nedolžna, znaša za leto 1942. za pse čuvalje po 4 lire, za vsakega dru- gega psa pa po 60 lir. Po preteku naznanjenega roka, torej po 6. marca, bo mestno poglavarstvo od vseh zamudnikov moralo takso izterjati z upravo izvršbo.

Gledališče

Drama: Torek, 3. marca ob 17.30 »Človek, ki je videl smrt«. Red Torek.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Poizvedovanja

Zenska rjava ročna torbica z osebno izkaznico in »lasciapassare« ter 250 lirami se je izgubila mi- nujoči ponedeljek. — Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi na upravo »Slovenca«.

Iz Novega mesta

Pobožnosti prvega petka. Pobožnosti deve- terih prvih petkov se bodo v novomeških sve- tiščih vršile po naslednjem sporedu: Tridnev- nica k prvemu petku bo v kapiteljski cerkvi 3., 4. in 5. marca ob šestih zvečer s pridigo in litanijami. Na prvi petek bo zjutraj ob pol sedmih sv. maša s sv. obhajilom pred in po maši. — V francišanski cerkvi bo tridnevna 3., 4. in 5. marca zjutraj ob šestih s sv. mašo in litanijami, v petek zjutraj ob pol sedmih pa bo orglana sv. maša s skupnim sv. obhajil- lom. Zvečer ob pol sedmih večernice z lita- nijami. — Novomeški verniki so vabljeni, da se v čim večjem številu udeležijo teh pobožnosti.

Kadar se sneg ruši s streh. Sedaj, ko je nastopilo južno vreme, so se jele s streh rušiti tudi težke in debele plasti snega, ki so se na njih nabrale tokom hude in dolge zime. To ru- šenje snega je marsikje povzročilo nesreče, kar ni nič čudnega, če pomislimo s kako težo se plasti snega rušijo raz streh. V kandijsko bolnišnico usmiljenih bratov so pripeljali kar dva otroka, ki sta postala žrtev takih snežnih plazov. Sta to 5letni kočarjev sin Peter Smuk iz Predgrada in 6letni Leopold Tome iz Brdva- cev v občini Dragatuš. Oba sta pod kupi snega obležala z zlomljenima nogama.

Konj je s kopitom udaril po spodnji želju- ti 12letnega posestnika sina Antona Vi- deta iz Groblja v občini Št. Jernej. Udarce s kopitom mu je zadal take poškodbe, da so ga zaradi njih morali pripeljati v kandijsko bol- nišnico.

Analize dolenjskih vin se nadaljujejo. Po- ročali smo že, da bodo po vseh vinskih sredi- ščih ljubljanske pokrajine analize naših vin, ki jih bo izvrševala komisija, sestavljena iz zastopnikov pokrajinskega vinarskega nadzor- ništva in kmetijskega oddelka Visokega komi- sariata. Take analize vin bodo: 5. marca v Škocjanu, 6. marca v Šmarjeti (pri Karlovski), 6. marca popoldne in 7. marca v Beli cerkvi, 12. marca popoldne v Mokronogu (pri Devul), 13. marca v Trzinu (pri Prijatelju), 14. marca v Št. Rupertu (pri Jakliču), 26. v Mirni in 27. v Mirni peči. Vinogradniki so povabljeni, da svoja vina v kar največjem številu predložijo v analizo, ki ima predvsem znanstven namen.

Iz Gorizije

Duhovniška vest. Kurat bolnišnice usmiljenih bratov g. Josip Jug je bil imenovan za goriskega stolnega vikarja.

Vremensko poročilo. Od pepelnice srede sem se vremenske prilike v naši deželi niso veliko spremenile; spomlad se nismo približali, pa tudi v hudo zimo se nismo povrnili. Jutranja tempera- tura je še vedno par stopinj pod ničlo — v so- boto, 21. februarja, smo imeli v mestu še —5 sto- pinj, v popoldanskih urah se pa živo srebro dvigne na nekaj stopinj nad ničlo, ker so dnevi sončni. Zaradi stalne vetrovnosti je pa še precej hladno. V predelih, kjer rada divja burja, se ta spaka le- tos ne bo pomirila.

Sv. Matija led razbija. V noči od sobote na ne- dljo 22. februarja je snežilo in je bila v nedeljo dopoldne vsa dožela pod novo snežno odejo. Zaradi juga, ki je pritisnil, je pa kmalu začelo dežiti in je sneg v nižinah vidoma gnil. V pone- deljek je bilo v gorški ravni in tudi po briških in vipavskih gričih vse kopno. V goratih krajih, kjer je padlo več snega, se je v torek vgnezdila tista neprijetna brulzga, ki gre skozi obutev in je skrajno nezdružna. V dolini smo imeli v torek mo- čne nalive. Ker se je vreme ujužnilo, smemo raču- nati na daljše mokro vreme. V torek, 24. februarja, je v mestu toplomer kazal zjutraj 5 stopinj nad ničlo. Sv. Matija je led dodobra razbil in se zima ne bo več povrnila.

S Spodnjega štajerskega

Požar v Mariboru. V hiši sodavičarja Cirila Kampla v mariborskem magdalenskem predmestju je nastal požar, ki je grozil, da se bo hitro raz- širil. Del ostrešja je bil že v svetlih plamenih, ko so prihiteli gasilci, ki se jim je kmalu posrečilo pogasiti ogenj. Škoda je precejšnja.

Nemških jezikovnih tečajev v ptujskem okraju, katerih je bilo doslej 462, se je udeleževalo 21.122 oseb.

Iz sodne službe. Justični inspektor Viljem Ozi- mič v Gradcu je bil imenovan za sodnega tolmača za slovenski jezik.

Smrtna kosa. V Celju je pri svojih sorodnikih, kjer je bil na obisku, umrl trgovec in posestnik Černoga iz Zdol pri Brezicah. Nad 30 let je bil načelnik hranilnice in posojilnice v Zdolah.

Nesreče. Hugon Johann, 16 let star, je v Ma- riboru hotel pokazati svojo moč in sam spraviti vinski sod v klet. Ko je prišel že do srede stopnic, mu je spodrsnilo in sod ga je pritisnil ob zid. Pri tem je dobil hude poškodbe na glavi. — Matija Lešnik iz Orehove vasi pri Mariboru, star 55 let, je bil zaposlen kot pomožni delavec v nekem ma- riborskem podjetju. Tam mu je padel kos železa na nogo in mu jo zlomil. — V celjsko bolnišnico so pripeljali delavca Jožefa Oroša, ki si je pri avtomobilski nesreči zlomil nogo in se močno po- škodoval po glavi. Prav tja so pripeljali tudi de-

lavca Ivana Čudna in Otona Goloba, ki sta si oba zlomila nogo.

Smrt 102 letne starke. Pri Sv. Tomažu v Slo- venskih gorah je te dni umrla preužitkarica Jo- žefa Kosi, ki se je rodila 28. februarja 1840. Njena edina hčerka je sedaj stara 76 let, njen zet pa je že prekoratil 92 leto. Vsi trije, ki so šteli 270 let, so živeli v skupnem gospodinstvu, v katerem je stara mati še prav do zadnjega opravljala manjša dela.

Iz Hrvatske

Predavanje v zavodu za italijansko kulturo. Znani italijanski profesor Ponti je imel prejšnji teden v zavodu za italijansko kulturo v Zagrebu predavanje o italijanskem slikarstvu 19. stoletja.

Dr. Budak poroča Poglavinu. Zaradi zaseda- nja hrvatskega sabora se sedaj mudi v Zagrebu hrvatski poslanik v Berlinu dr. Mile Budak, ki je bil te dni že večkrat pri Poglavinu, kateremu je poročal o svoji nastopni avdijenci pri Hitlerju ter o svojih razgovorih z njim in zunanjim ministrom von Ribbentropom.

Hrvatsko-romunsko sodelovanje na kulturnem polju. V Zagrebu in Bukarešti ustanavljajo hrvatsko-romunsko odnosno romunsko-hrvatsko društvo, ki bosta pospeševali kulturno sodelovanje in iz- menjavo kulturnega blaga med obema državama. Romunsko-hrvatsko društvo v Bukarešti bo vodil romunski pisatelj Livij Rebreanu.

Hrvatski gospodarski minister poroča saboru. Za ostalimi člani hrvatske vlade je v saboru po- vel besedo tudi minister za obrt, veleobrtni trgo- vino, dr. Toth, ter je uvodoma poudarjal, da so bili kmetje in delavci glavni nosilci borbe za usta- novitev sedanje hrvatske države. Zato je pa bilo tudi pravično, da so se morale uresničiti stare za- hteve omenjenih stanov v novi državi. Zatem je omenjal delo zaupnega mu resora. Pojasnjeval je vse ukrepe, ki jih je bil prisiljen izdati zaradi pravične razdelitve živil in prehrane ljudstva. Do tega je bil prisiljen zaradi okolnosti, ker prestaja sedanja hrvatska država najtežjo preizkušnjo ravo- no na gospodarskem področju. Svoja izvajanja je zaključil s pozivom na vse, da naj prav vsi po- dvoje svoje dosedanje delo in pridelajo kolikor mogoče veliko živil in surovin, ki jih potrebuje domača industrija. V pogledu zvez z inozemstvom je minister naglašal, da je hrvatsko gospodarstvo povsem vključeno v gospodarstvo držav osi.

Uspeh nabiralne akcije za zimsko pomoč. Do- sedanja nabiralna akcija za hrvatsko zimsko po- moč je vrgla nad 12.000.000 kun.

Pravilnik o dijaškem domu strokovnih šol. Hrvatski gospodarski minister dr. Toth je pred dnevi izdal poseben pravilnik za sprejemanje go- jencev v zagrebški dijaški dom strokovnih šol. Omenjeni hrvatski dijaški dom je ustanovila se- danja hrvatska vlada, da bi predvsem omogočila dijaštvu obiskovanje raznih trgovskih in ostalih strokovnih šol v Zagrebu.

Iz Srbije

Nova organizacija muzejev v Srbiji. Organi- zacija muzejev v Srbiji je zelo slabo razvita. Mu- zeje imajo samo nekatera mesta in še ti so v glav- nem neurejeni. Da bi njihovo organizacijo zboljšali in odstranili dosedanje pomankljivosti, je srbsko prosvetno ministrstvo izdelalo načrt, po katerem bodo imela svoje muzeje vsa večja srbska mesta. Do strokovnega oseba, ki bo potem vodilo mu- zeje, bodo prišli na ta način, da bodo belgrajski muzeji prirejali posebne tečaje, katerih se bodo lahko udeleževali vsi, ki čutijo v sebi veselje do službovanja po muzejih.

»Uljorod« nabavlja semena novih oljčnic. Srbska delniška družba »Uljorod«, ki se bavi s po- speševanja gojenja oljčnic je v zadnjem času na- bavila 5000 ton ove oljčnice »Mancija«. Nova oljč- nica ima to prednost, da jo je mogoče gojiti tudi v hribovitih krajih, pa tudi na zemljišču, na ka- terem druge kulture ne uspevajo najbolje. Man- cija daje po zadrževanju strokovnjakov izvrstno olje, ki lahko popolnoma zamenja laneno ali pa ricinusovo olje.

Moda se ravna po času. Srbsko časopisje po- roča, da je v zadnjem času prišel zelo v modo srbski kmečki »gunj«, t. j. močno blago, ki so ga prej izključno uporabljali kmetje za svoje obleke. Danes nosijo obleke iz tega blaga tako na deželi, kakor po mestih. Srbske trgovine so zimsko blago v glavnem že razprodale ter imajo sedaj v skladi- ščih samo pomladanske vzorce. Blago prodajajo po ceni 350—1200 dinarjev meter. Svoje tarife so pre- cej prodražili tudi krojači, ki računajo za obleko 700—1500 dinarjev.

Srbski ministri na inspekciji. Srbski ministri so v zadnjem času obiskali več srbskih mest. Povsod so pregledali poslovanje krajevnih oblasti in imeli govore k zbranemu ljudstvu. Tako je bil v Kragu- jevcu notranji minister Ačimović. V svojem govoru je pozival ljudi, da se naj do zadnjega oklenejo sedanje srbske vlade, ki hoče rešiti to, kar je še rešiti mogoče. Minister Ačimović je v svojem go- voru tudi zelo ostro napadel zadnje režime v bivši Jugoslaviji.

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

52

Ključ je zarožljaj — in na pragu se je po- javil očka Bradač.

»Tako sem ozebel,« je tiho dejal, »dajte brž, da se segrejem.«

Cez pol ure nato, ko se je Bradač otajal, je začel govoriti o svojem načrtu.

»Jutri zjutraj vsi na delo!« je začel. »Dobil sem načrt za peč, naročil sem potrebno gradivo

in tiste dele peči, ki jih sami ne moremo na- praviti. Jutri zjutraj bomo vse to znosili semkaj. Dotlej pa brž zaspimo.«

Čim se je zavitavo, smo šli na delo. Huda reč! Le kako smo vlačili vse skupaj! Kako stra-šno hudo je bilo vleči dimnik, in jaz sem se še posebno trudil. Da bi nam šlo delo hitreje in lažje od rok, smo začeli peti, kot je to naša na- vada.

Sport

Nogometno državno prvenstvo
Juventus premagal koma z 2:0

Alfred Schaffer, trener AS Rome, je imel letos s svojim moštvom nenavadno srečo. Zmagovito je vodil svojo enajstotico skozi nedeljske športne bitke od zmage do zmage. Roma se je uvrstila na vrhu razpredelnice in si zavarovala hrbet z nekaj točkami naskoka. Po 17. srečanju je beležila samo en poraz. Včeraj je gostovala v Torinu in igrala z Juventusom. Morala je položiti orožje in pustiti tam obe točki. Izid je bil 2:0 za Juventus. Kljub včerajšnjemu neuspehu pa je Roma še vedno na vrhu razpredelnice. Sta pa dva kluba, ki sta se ji po včerajšnjih zmagah tesno približala. To sta Venezia in Torino. Roma ima 25 točk, tik za njo pa sta Venezia in Torino s 24 točkami.

18. kolo po vrsti ali tretje povratno kolo je dalo včeraj naslednje izide:

Rim: Lazio—Liguria 4:0
Milan: Torino—Ambrosiana 3:2
Livorno: Livorno—Triestina 1:0
Modena: Venezia—Modena 1:0
Napoli: Napoli—Atalanta 3:0
Bologna: Bologna—Milano 3:1
Torino: Juventus—Roma 2:0
Genova: Genova—Fiorentina 4:0

Obračun državnega prvenstva od začetka v jeseni, pa do izidov včerajšnje nedelje, je tale:

Roma 25 točk, Venezia in Torino 24, Genova in Juventus 20, Lazio 19, Bologna, Atalanta, Ambrosiana in Liguria 17, Triestina in Livorno 16, Fiorentina 15, Milano in Napoli 14, Modena 11.

V B-razredu so igrali včeraj prvo povratno kolo. Izidi so bili:

Alessandria: Pro Patria—Alessandria 1:0
Savona: Savona—Pescara 2:2
Bari: Bari—Pagova 0:0
Prato: Prato—Reggiana 2:1
Vicenza: Vicenza—Pisa 2:0
Udine: Udine—Fañulla 2:0
Fiume: Fiumana—Brescia 1:0
Lucca: Siena—Luccese 1:0
Novara: Novara—Spezia 1:0.
Stanje točk: Vicenza in Bari 27, Padova 25, Novara in Alessandria 23, Brescia 22, Pescara 21, Fañulla in Udinese 19, Spezia, Siena in Savona 17, Pisa 14, Fiumana 13, Pro Patria in Prato 12, Reggiana 10, Luccese 5.

Sport v kratkem

Na policijski športni prireditvi v berlinski palači športa je dosegel Wölke odlični uspeh v suvanju krogle. Pognal jo je 15,25 m daleč.

Novega Zamora so odkrili na Španskem. Poročajo, da se Španci temeljito pripravljajo za letošnje mednarodne nogometne tekme. Dolgo časa so v državnem predstavištvu pogrešali nenado-

mestljivega vratarja Zamoro. Kot igralec je opešal in postal trener najboljšega španskega moštva Aviacion-Madrida. Kadarkoli je vodil svoje igralce v inozemstvo, je bil vselej Zamora burnejše pozdravljen od vseh ostalih skupaj. Letos so odkrili španski nogometni strokovnjaki vratarja, kateremu obetajo, da bo dosegel formo Zamore. To je vratar Acuna. Poročajo, da je nenavadno hiter in da ni strela, katerega ne bi ubranil. Zanimi nas, kako se bo obnesel na bližnjih mednarodnih tekmah španske državne enajstotice.

Za švedske atlete je značilno, da so izredno nadarjeni, obenem pa so optimisti, da jim v športu ni enakih. O Gundariju Häggju, svetovnem rekorderju na 1500 m, smo že poročali, da je obljubil, da bo letos še hitrejši. Podobno se je izjavil tudi mladi metalec kladiva Ericson. Lansko leto je postavil 23letni Ericson nov švedski rekord v metu kladiva 56,66 m. Nedavno je izjavil časnikarjem, da se mu zdi, da bo kaj kmalu padel tudi svetovni rekord v tej težki disciplini lahkoatletov. Prvak sveta je še vedno Nemeš Blask, ki je zalučal kladivo 59 m daleč. Ericson misli, da bo mogoče pognati težko kladivo čez 60 m, skrajna meja človeške zmoglosti pa je po njegovih izjavi še zelo daleč in se bo zaustavila tam nekje pri 65 m.

»Judo« imenujejo tekmovalno v jiu-jitsu. Nedavno so tekmovali v charlottenburški poštni dvorani priistihi tega borbenega japonskega športa za svoje prvenstvo. Izid med moštvoma Jahna in redne točje je bil 6:4.

Vittorio Pozzo, načelnik italijanske nogometne zveze izbira igralce za sestavo državnega nogometnega predstavištva. V ta namen je poklical v Florenco vse nadarjene mlade moči, poleg njih pa tudi stare preizkušene zvezde. Citamo, da bodo prišli od starejših v poštev Biavati in Puricelli (Bologna), Ferraris (Torino), Piola (Lazio-Rim) in Rava (Juventus-Torino). Največ pa je mladih igralcev, ki še niso izpolnili 22. leta. Ti se pripravljajo za srečanje s Hrvati in Madžari, državno predstavištvu pa bo nastopilo 19. aprila proti španski reprezentanci v Milano.

Stefanikova skakalnica je največja na Slovaškem. Poročali smo že, da jo je vihar porušil, sedaj pa so jo že toliko popravili, da so spet začeli ekakati. Pri otvoritvenem skakanju je sodelovalo 20 najboljših slovaških smučarjev. Prvenstvo si je priboril Slivka, ki je skočil 70 m. S tem je izboljšal rekord skakalnice, katerega je postavil Norvežan Andersen s dolžino 69 m.

S tragičnim izidom so zaključili francosko boksarsko prvenstvo v kategoriji welter. Hoppe in Coureau sta se dolgo borila in končno je sodnik tekmo prekinil in priznal Hoppeju zmago po točkah. Ko se je poraženi Coureau podal v oblačilnico, se je zrušil in moral so ga prepeljati v bolnišnico. Po nekaj urah trpljenja je umrl.

japonsko pristanišče, da niti ne utegnejo povoziti kakega lepega, s cveticami posutega kimona.

Tudi ne utegnejo povedati, da te niso besedice razumeli, kam da naj te peljejo. Telefonirati je nemogoče, če nimaš kakega svetovalca pri sebi, zakaj vsak japonski telefonski pogovor je ploha nerazumljivih besed, ki sledijo »moši-mošiju«, kar se pravi po japonsko: »halo«.

Da bi na cesti vprašal kje je kakšna pot? Celó, če naletiš na Japonca, ki zna malce angleško, ti še zdavnaj ne more pokazati zaželeno hišo, ker so številke hiš razvrščene po sistemu, ki se ga pač nikoli ne naučiš. Številka 55 je zraven 11; če se pa slučajno primeri, da štiri številke lepo pridno sledijo druga za drugo pa je peta številka brez dvoma kakih pet minut naprej na vrhu griča. Če hočeš koga obiskati, je najbolje, da prvikrat pridejo pote in si potem zapomniš tisto okolico po kakem napisu ali pa po kakem lepem, temnem borovcu.

Edini ljudje, ki znajo malo angleško in ki se zdaj učijo nemščine, ker se zdaj po vseh šolah pridno učijo nemščine in italijanščine, namesto angleščine, so hotelski uslužbenci. S prsti, ko pokazuje razne predmete, in pa, da naročiš stvari, ki jih hočeš imeti, dobiš tudi od čednih, ličnih Japonci, ki ti življenje v hotelu narejajo domače in prikopno, vse, kar si želiš.

Vojna se skoraj nič ne pozna

Če človek ne bi vedel, bi komaj verjel, da je Japonska v vojni. Življenje poteka nemoteno dalje. Dan na dan so tramvaji in podzemski vlaki polni družin, ki se z otroki in vsemi člani, nesoč s seboj v majhni škafli kosilo, ki ga je mati ali najstarejša hči zavila v svilen ruto, vozijo venkaj v svete tempelske gaje. V mestnem delu »Tanurijer« je v barih in plesiščih večer za večerom pravi pravcati pekel. Seveda le do 11 ponoči, potem je policijska ura, in večkrat se je že zgodilo, da je bil kak japonski uradnik ali nameščeneec, ki so ga navzlic resnim časom prevečkrat dobili v zabaviščih, opozorjen, pa tudi kaznovan in zaprt.

porušenju Aquileje, ter omenja tudi veliko sladkorno rafinerijo, kjer predelujejo in čistijo sladkor v velikih množinah. Obsirno opisuje orožarno, na poti tja najdeniščino, kjer republika vzgaja otroke. V orožarni ga zlasti zanima dolga dvorana, kjer izdelujejo ladijske vrvi, debele kakor človeška glava. Tukaj so ležali visoki kupi prediva, lasti trgovcev, ki so ga morali tu vskladiščiti. Od tega je republika jemala, kolikor je potrebovala, seveda za dobro plačilo, trgovci pa niso za skladišče blaga nič plačali. V drugi dvorani je videl nad 200 žensk, ki so izdelovale jadra iz debelega platna in baš dokončavale jadra 5909 vatlov dolgo. Nedavno poprej je bilo izdelano jadro za veliko ladjo, ki je odplula s posadko v Kandijo, v izmeri 18.000 vatlov. Ko je Jurij zapustil orožarno, je dobil svoj meč, ki ga je moral ob vstopu odložiti, zopet nazaj. V Muranu, kjer so izdelovali steklo in od tod prodajali po vsej Evropi, je občudoval pri nekem steklarju iz čistega kristala izgotovljen grad, ki se je dal razložiti in razstaviti, cenjen na 2000 kron. Tam je tudi okusil slastne ostrige.

Nato je nadaljeval potovanje v vseučiliško mesto Padua. O tem piše: »V Benetkah vozijo v Paduo vsak dan po 4 ladje, 2 na vse zgodaj, 2 pa zvečer, ob dveh ponoči in včasih takoj po polnoči, s katero smo se peljali tudi mi. Na tej ladji je bila družba menihov, žensk, dijakov, vojakov, trgovcev, rokodelcev, židov. Vladač je velik hrup, eden je pel, drugi se je smejal, tretji se prepilal. Ljudje so se od časa do časa tako močno oddihali in je nastal tako balzamičan vonj, da bi človek od njega lahko omedlel.« Opisuje mesta Padue, največje beneške trdnjave, je baron poklonil 36 strani svojega potopisa, zlasti spominov na znamenite moke, ki so se tu odlikovali. Navaja jih po nagrobnih napisih, nahajajočih se na »Portea« dvorane v Palazzo del Podesta, v prvi vrsti na-

Gostišča, kjer delijo hrano, se zapro že ob 10 zvečer, in po polnoči se odpravi vse, skoraj milijon ljudi obsegaajoče mesto, spat. Pisane kupčijske in gledališke ceste, ki so bile prej eno samo morje luči, pristidijo polovico vseh latern, in če se zvečer odpelje malo ven iz prometnega središča, potem si misli, da si v kaki vasi, tako poredko brli kje kaka luč. Kotaleče se stopnice na kolodvorih so ustavljene, da bi prihranili elektriko in celo električne ure na cestah stojijo. Vsaka ura kaže drugače, in če hočeš biti kje točno ob določenem času, se moraš zanesti na svojo uro. Na mnogih vogalih so nadomestili prejšnje železne pisemske nabiralnike s keramičnimi nabiralniki. Po vseh kolodvorih vidiš ženske in dekleta, ki so za moža, za očeta, za brata ali ženina šele bele telovnike in ki zdaj slehro mimoidočo žensko prosijo, naj naredi rdeč vbod v telovnik. Vsak vbod pomeni molitev in po japonsko se pravi tem veznim talismanom »senbari«, kar je po naše »1000 vbodov«.

Sprevidi in pogrebi

Vsak dan opaziš dolge sprevede žensk, moških in otrok, ki gredo z zastavicami in pojoč po cestah. Sprejadi koraka kak vojak, ki mora oditi na fronto in ki ga za slovo vsi sorodniki in znanci vodijo po cestah. Večkrat zagledaš tudi vojake, ki nesejo zaviti v bele rute, posmrtni pepel kakega padlega tovariša. Zadaž za njimi stopajo najbližji sorodniki rajnika, ki so dobili pepel svojca na ladji. Povsod jako drži na to, da počiva pepel padlih svojcev v domači zemlji. Vsi mimoidoči pozdravljajo pogrebe in celo v najhujšem meteu na cesti dobi vsak toliko časa, da počasti rajnika. Zasebnih avtomobilov ni skoraj več zaradi štedenja bencina. Nekaj avtomobilov in avtobusov poganja že plin iz lesnega oglja. Se bujše je pa v Osaki, ki je industrijsko središče Japonske. Tu so postajališča za takšije, kjer stojijo ljudje v dolgih kačastih vrstah in ki čakajo tudi po pol ure, preden dobijo kak taksi. Toda na Japonskem ima vsakdo svoj humor. Čakajo potrpežljivo in se medtem spoznavajo med seboj. To spoznavanje se pa tako vrši: Vzamejo vizitko in jo dajo svojemu »visaviju«. Pri tem se priklonijo tako, da se dlani dotikajo stegen in spustijo roke od zgornj navzdol. Ta globoki poklon ponovijo večkrat, kar se ravna po činu in starosti.

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Postrežnico

trikrat tedensko za nekaj ur na dan sprejemem takoj. Slomškova ul. 31, zgornji zvonec. b

Služkinjo

pošteno in zmožno dela sprejemem. Zrinjskega ceste 6, pritličje, levo. b

Prodamo

1a »Biendoe«

pomaranče v kolobarh po c. 17 kg napr. daj na J. nečičevi cesti št. 13 po 4,70 lir za kg. Ključite telefon št. 37-14.

Otroški voziček

športni, skoraj nov, prodam ali zamenjam za globokega. - Marenčičeva 5.

Šest samice kuncev

lepih, velikih, mladih naprodaj v Štepani vasi, Štepanška cesta 14. j

Avto-motor

Motorno kolo

znamke »Diamant« zamenjam za novejši radio aparat. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Malo rabljeno«.

Kucivo

Dobe:

Postrežnico

trikrat tedensko za nekaj ur na dan sprejemem takoj. Slomškova ul. 31, zgornji zvonec. b

Služkinjo

pošteno in zmožno dela sprejemem. Zrinjskega ceste 6, pritličje, levo. b

Prodamo

1a »Biendoe«

pomaranče v kolobarh po c. 17 kg napr. daj na J. nečičevi cesti št. 13 po 4,70 lir za kg. Ključite telefon št. 37-14.

Otroški voziček

športni, skoraj nov, prodam ali zamenjam za globokega. - Marenčičeva 5.

Šest samice kuncev

lepih, velikih, mladih naprodaj v Štepani vasi, Štepanška cesta 14. j

Avto-motor

Motorno kolo

znamke »Diamant« zamenjam za novejši radio aparat. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Malo rabljeno«.

Vizitke, žlice za čevlje in moški

Dvoje si je treba takoj ob prihodu na Japonsko nabaviti: vizitke z japonskim in nemškim imenom in pa žlice za čevlje, ki si jo pripravi na obroček h ključem. Če koga spoznaš, tedaj se najprej izmenjata vizitki, saj si kakega japonskega imena ne zapomniš drugače, dokler ga ne slišiš in ne prebereš žlico za čevlje pa potrebuješ zaradi večkratnega sezuvanja in obuvanja čevljev, saj ne moreš drugače v japonsko hišo kot v nogavicah. Skoraj vsi Japonci imajo par posebnih čevljev za na cesto, ki so za številko večji kot navadno, in ki jih naglo suneš z nog.

Povsod je pa vidno, da je Japonska dežela moških. Moški hodi zmeraj spredaj, moškemu postrežejo najprej. Le, kar on ukaže, to se zgodi. Ženska mora slušati, slediti moškega skromno in nevidno in se mu pokoravati. Zvečer videvati skoraj same moške. Ženske ostanejo doma. Če pa vidiš zvečer kako ljubko deklico, ki nežno stopicla in ima v modročrtnih laseh rože in blesteči se nakit in na širokem pasu zaponko, tedaj veš, da je to gejša. Na mnogih lokalih je zvečer napisano »ženskam prepovedano«.

V več kot milijon stvarih je japonsko vele-mestno življenje enako evropskemu. Le da so to drugi ljudje z drugačo naravo, drugačnimi navadami in šegami, ki se dan na dan vozijo z vlaki in s tramvaji v velike trgovine, pisarne in tovarne. Podnevi so oblečeni v evropske obleke, zvečer pa so v kimonih in sedečajo s spodvitimi nogami na rogocinah in slikajo pesmi s finimi čopiči. V trgovinah je ista gneča in vrvež kot pri nas. Ženske občudujejo nove kimone in pri brivcih narejajo trajne kodre kar na »tekočem traku«. A zgoraj na strehah je vse izdelano z žičnimi mrežami. Ze preveč se jih je strmoglavilo odtod, gledajoč na zmedo streh in na gozdne, skalnate griče in na reke in zelene vrtove. Pojem časti je pri Japoncih še prav na istem mestu, kot je bil v času samuraja, in mnogim samomoram z vseh visokih poslonj, hribov in ognjenikov so naredili konec le s trdnimi in skrbno prirejenimi ograjami. Japonska je pač drugačen svet, navzlic sličnosti z nami, in Japonci bodo zmeraj ostali ljudje Daljnega Vzhoda, čeprav so polni zahodne tehnike in civilizacije in dasi se trudijo, da bi se čim bolj prilagodili Evropi.

Vsakdanje življenje na Japonskem

Noben izprehod brez vizitke

»Svetovna potovalka« Dagmar Ohlsen je nedavno opisala teke zanimive navade na Japonskem, ki nam večidel še niso znane.

To je najbolj čudno, če bi kak svetovni romar, ki je prejadral že vsa morja in ki zna seveda gladko več jezikov, prišel na Japonsko. Spoznal bi, da mu nobena reč ne pomaga nič, če ne zna japonskega jezika. Toda kdo pa govori japonsko, če ni doma v »Nipponu« ali če že dolgo ne biva tamkaj? Naj bo človek že tako vešč življenja, pa je na Japonskem tako brez moči, kot bi pravkar prišel na svet. Električne tramvaje si lahko zapomniš samo po rdečih, zelenih ali belih trikotih, sicer se pa spočetka le takrat pravilno pripelješ kam, če voz ne gre več naprej.

Šoferji šinejo kot strela dalje, ko se pogrezné v blazine, in imajo toliko opraviti s svojo naglico po vegastih cestah Kobeja, ki je drugo največje

Zahvala

Iva Glažarjeva z otroci se pristočno zahvaljuje vsem, ki so se pokojnega moža, gospoda

Frana Glažarja

višjega nadzornika proge v Logatcu

na kakršen koli način spominjali v času njegove dolge bolezni, ter vsem, ki so ga spremili na zadnjo pot.

Bog povrni!

Potovanje kranjskega plemiča po Italiji (1649-1651)

Ničesar ne opusti naš baron, kar bi ga moglo v doževem mestu znamenitega zanimati. Slavi knjižnico, da je vsa v najlepšem redu, občuduje uro z nebnim svodom in Marijino sliko, pred katero kleči beneški vojvoda, vse pozlačeno z dobrim cekinskim zlatom; izpreha se skozi Mercerio, kjer ne vidi drugega nego trgovce in prodajalne; obišče skladišče, kjer hranijo prepečenca za celo armado; ogleda si galotsko šolo in galero, kjer se uče veslati najemniki in obsojenci ter leže na zvonic, ki je nanj nekoč jeznil francoski kralj Henrik, ko je prišel s Poljskega v Benetke. V samostanu S. Giorgio občuduje v cerkvi na nekem oltarju razpelo, najlepše v Benetkah, ki ga kopirajo vsi tuji umetniki. V gondoli se pelje v kapucinski samostan Salvatore, kjer so mu pokazali v zakristiji mnogo relikvij. O cerkvi Madona della Salute pravi, da bo med najlepšimi v vseh Benetkah, ko bo dokončana in bo postala rotunda.

Nato pridejo na vrsto: nemška hiša z 200 sobami, kjer stanujejo nemški trgovci, za to plačujejo dožo vsak teden po 100 cekinov; Ponte Rialto s svojimi 24 trgovinami, najlepši od 800 mostov; palačo Rialto, kamor zahajajo zjutraj in zvečer beneški trgovci in sklepajo kupčije; cerkve sv. Jakoba, S. Maria Formosa, S. Giovanni de Paolo, samostan Božjega groba in grško cerkev S. Giorgio, kjer »Grki služijo v svojem jeziku službo božjo in imajo svoje čudne obrede«. Jurij opisuje razne palače, med njimi Palazzo del Giovanni Grimano, nekdanjega patriarha, zaradi umetniških starih kipov in drugih starin, ki so jih semkaj prenesli po

našajoč se na rimskega zgodovinarja Tita Livija. Univerza, na kateri študirajo katoliki, luterani, evngelijani, Grki, Zidje in Turki, se imenuje tudi »Al Boos«, ker je bila pred njeno zgraditvijo na tem mestu gostilna istega imena. Tu omenja Jurij zlasti »anatomsko gledališče«, anatomsko dvorano, kjer v februarju (torej en mesec v vsem študijskem letu) secirajo moška in ženska trupla ter imajo od tega studijsi medicinae mnogo koristi. Imajo tudi botanični vrt in daje beneška oblast za njegovo vzdrževanje 500 dukatov na leto. Koliko hvaležnost je dolžno mestu Padua študentom, pove rek: »Extollit Paduam Juris studium et Medicinae!« Pri opisu cerkve sv. Antona piše baron, da je tukaj nemška grobnica, kjer so nagrobni napisi raznih tu umrlih plemičev, med njimi tudi mladega grofa Tiliija. Tudi v samostanu All Eremita je našel nemško grobnico, in sicer študentov juridične fakultete, v lepo knjižnico starinskih knjig pa ni dobil dostopa.

Iz Padue je napravil Jurij zabaven izlet na beneški karneval. »Vsako leto«, piše, »se praznuje karneval v Benetkah na najslajnejši način. Vsak ga hoče videti, zato potujejo tja iz okoliških krajev. Tudi mi smo vzeli lastni čoln in veslali tja podnevi. V Benetkah smo najeli stanovanje »Pri belem levu« in ostali tam od 19. do 27. februarja, torej več kakor en teden. Ko smo šli dan po našem prihodu ven, smo zagledali veliko množico našemljencev, nekateri so gonili vole in z njimi tekali kakor veter. Kdor se ni hitro izognil, so ga podrli na tla, drugi so ščuvali vole, za to so uporabljali velike močne pse, ki pa so jih podivjani voli včasih natikali na robove. Slišati je bilo rojevanje in divjanje, da je bila groza. Drugi zopet so prihajali z godbo v zlato in srebrno tkanih oblekah, tu so bile najlepše dame. Kratko malo, tu je bilo kakor v deveti deželi, le toliko ne, da bi pečni globoli leteli v usta. Vse smo mo-

rali plačati dovolj drago. Isti večer smo obiskali v S. Giovanni de Paolo opero, da bi videli od Bradamante ex Ovidio Metamorphoseos.

Gledališče je zelo veliko z umetnimi vodopadi. V operi so peli najznamenitejši pevci, kar jih je bilo mogoče najti, bilo je tudi mnogo žensk, zelo okusno oblečenih v krasna oblačila v zlato in srebru. Scena je bila 18krat spreminjena, vsakokrat na drug način, taka stvar, da je ni nikjer drugod na svetu. Traja 6 ur in velja vsakega pol krone, tiste, ki so sedeli zgoraj, pa več. Prihodnji dan je zopet obiskal gledališko predstavo, sedaj pa pri St. Cassianu poleg svojega prenočišča, kjer so igrali na vso moč lepo, nič slabše kakor prejšnji večer, vendar ne s tolikim dostojanstvom, tudi ti igralci so prav dobro plačani.

Na Markovem trgu je videl razne posebnosti. Med drugim je videl konja, na njem zamorskega kralja, široko odpirajočega gobec; zamore na čudne načine obrača oči, hlapec pa otreša glavo in roko, vse to kakor avtomat, kakor kolesje v uri. Mesarji so imeli ves dan opravka, eden od njih je moral na postavljene odru, v navzočnosti beneškega doža z enim zamahom odsekati volu glavo. Jurij je zapustil 27. februarja Benetke, da bi ostal še 14 dni v vseučiliškem mestu Padui. Od tod se je poslovil 10. marca in se peljal na ladji v Benetke, kjer pa je ostal le en dan. S kurirjem iz Florence je sklenil pogodbo zaradi potovanja v Bologno ter odpotoval čez Malamocco, Zoiggaro, St. Crispino v Ferraro. Sto strani svojega dnevnika je posvetil baron opisu potovanja iz Ferrare čez Bologno, Imolo, Castellun, Bolognese, Tarujo, Ceseno, Rimini, Pesaro, Fano, Sinigallo, Ancono, Loretto, Macerato, Assisi, Spoleto, Terno, Narni, Borgetto, Castellnuovo, Alla prima Porta do večnega mesta

(Dalje prih.)

Francesco Perri75

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič

»Učenik,« je rekel Janez zasopel, »tu je tista žena. Bojim se, da ni že mrtva.«

»Ni mrtva,« je rekel Jezus. »Položite jo v čoln in zajemite vode iz jezera!«

Učenci so takoj pogrnlili svoje plašče in napravili ležišče ter položili nanj umirajočo. Peter je hitel k jezeru in zajel vrč vode.

Varilija je negibna ležala, samo včasih se je nalahno zdrznila in ustnice, ki so še komaj vidno gibale, so ponavljale kakor v vročici: »Groza... groza!...«

»Učenik,« je pripomnil Juda, ko je opazil na Varilijinem obrazu in čelu znamenje Astartine svečenice, »ta ženska je paganka. Nečista je.«

Jezus ga je ostro pogledal.

»Juda, ne moti me v moji žalosti! Nič ni nečisto, ako ni erce nečisto.«

Potem se je sklonil nad ženo, zajel ljubeznivo njen obraz v roke in jo z imenom poklical: »Varilija!...«

Varilija je pridvignila trepalnice. Ko so njene skoraj ugasle oči zagledale njegov žalosten obraz, so kakor oživele v nenadni luči. Dvignila je roke, v katere so se bile zarezale trte, in objela Jezusa okoli vratu.

»O,« je šepetala kakor v omotični začudenosti, »vem, da sem že mrtva in da si ti nebeški Dioniz, ki si mi prišel naproti. Gospod veselja... iz ognja

rojeni... reši mojo dušo, odnesi jo s seboj na asfodejska polja...«

Jezus ji je šel z roko preko čela.

»Varilija, jaz sem Jezus iz Nazareta.«

Na modrikastih ustnicah Varilijinih se je zaletketal nepopisen smehljaj, kakor bi ob tem imenu oživila. Potem je še pogledala okoli sebe.

»Ti si Jezus iz Nazareta, ti si Mesija?« je vprašala začudena. »Po tem takim torej nisem umrla, nisem v kraljestvu senč?«

»Oče nebeški te hoče k sebi,« je rekel Jezus, »preveč si trpela.«

»O, Jezus iz Nazareta,« je dahnila, »če si ti tisti, ki ga pričakujemo, reši mojo dušo in daj, da bi še enkrat videla Marka Adonija.«

»Videla ga boš,« je rekel Jezus, »nasproti ti pride.«

Potem je vzel iz Petrovih rok vrč z vodo iz jezera in oblił z njo čelo in obraz umirajočo.

Po tem svežem polivu je »mirno zaspala. Tedad se je zaslislal od tiberijske strani strnjen konjski topot in kmalu nato so se izza meje agav, ki je rastle ob robu ceste, prikazale, bleščeče se v soncu, sulice in čelade legionarjev Marka Adonija.

Pridirjali so v strnjenih vrstah. Bil je cel eskadron in Marko ga je vodil. Učenci so se neznansko prestrašili, ko so zagledali Rimljane, a Jezus jih je s samim pogledom pomiril.

Ko je Marko videl skupino ribičev, zaposlenih okoli čolna, je ustavil konjenico sredi ceste, in se jim na konju približal s centurionom Kornelijem in s Trikongijem, da bi z njimi govoril. Ko je bil le še kak korak od čolna, je opazil na kupu plaščev blede ženske obraz in ob njem Jezusov.

Z nečloveškim vzvikom je planil s konja in k čolnu.

»Varilija..., moja uboga Varilija!...«

Gledal jo je kakor blazen od bridkosti in ves prepadel drhtel. Videl je njen zamodreli obraz, brezkrvne ustnice, ranjene roke in je kakor zmešan gledal okoli sebe, ne da bi mogel vprašati, kako in zakaj je Varilija v tem kraju in med ribiči.

»Marko Adonij,« je spregovoril Jezus, »ali me poznaš?«

»Da, rabi, poznam te. A kako, da je ta žena tukaj in v tem čolnu?«

»Ne sprašuj zdaj v tem trenutku nič,« je rekel Jezus. »Glej, na pragu smrti je. Pozdravi jo, preden izroči svojo očiščeno dušo Očetu v nebesih.«

Nato se je sklonil k Variliji in jo spet poklical po imenu.

Umirajoča je odprla oči in pogledala Marka. Zdrznila se je, se zganila, ga spoznala in iztegnila roke, s njene oči je smrt že tako zameglila, da ga je komaj videla.

»O, Adonij... moj Adonij!...«

S tresočimi se rokami je lekala njegov obraz, šla tipaje s prsti čez čelo, čez oči in do ust.

»Vidim te, dragi moj, vidim te... zdaj lahko mirno umrem... Pozdravljen... Jezus iz Nazareta, ljubi mojega Marka Adonija... Marko, nebeški Dioniz je z nama...«

Se enkrat je s svojimi rokami poiskala Jezusove roke in se jih oklenila. Potem je kakor rahlo zavzdihnila. Roke so se ji razklenile in negibne padle na Janezov plašč in njen blede, izmučeni obraz je prevzel izraz nepopisne bridkosti in nepopisne vdanosti, ki jo izraža obličje umrlih...

Marko se je zgrudil k njej in ihtel.

9.

Uro pozneje je eskadron odšel v popolnem bojnem redu proti Arbeli.

Jezus je zaman poskušal pregovoriti Marka, da bi opustil maščevanje. Mladega Rimljana je po prvih trenutkih bridkosti in ko se je zjokal, prevzela taka besnost, da je škripal z zobmi, ko je gledal Varilijo, zapuščeno ležečo na plaščih učencev.

Bela kakor jezerska pena, z lepim obrazom, ki se je ob pogledu v Jezusa umiril in zvedril, je bila Varilija kakor deklica, ki je po prestani muki zaspala s kakim darom v drobnih rokah. Njeno mučeno telo, polno praš in podplutev in s sledovi trte na zapestju in na nogah, ko jo je privezано na hrbtnu v vrtoglavem diru nesel konj, je bilo tam in pričalo o grozotni kazni, ki jo je pretrpela.

»Ne vrnem se v Jeruzalem,« je rekel Marko, ko je skočil na konja, »dokler ne iztrebim te roparske drhali do zadnjega človeka.«

Jezus ga je gledal z neizmernim sočutjem.

»Marko, sin moj,« mu je rekel, »drugi grozni žalosti drviš naproti. Maščevanje je Očetovo: prepusti ga Njemu, zakaj samo On ga obrne v dobro.«

»Ne,« je odvrnil Marko, »Rimljani ne prepuščajo maščevanja nikomur, niti bogovom ne. Zahvaljujem se ti, rabi, za usemiljenje, ki si ga izkazal tej ubogi ženi, in prosim tebe in tvoje učence, da bi varovali njeno truplo, dokler se ne vrnem. Potem jo pokopljem z vsemi častmi. Obljubljam ti, da vam bom vse bogato povrnil in da vas bom vedno ščitil.«

Nategnil je vajeti, dvignil roko, dal ukaz za odhod in eskadron je prešel v dir in izginil v oblaku prahu proti Magdali.

Umrli nam je naš srčno ljubljeni sin, brat, nečak in vnuk, gospod

Radko Verbic

dijak IV. razreda Srednje tehnične šole

K večnemu počitku ga spremimo v torek, dne 3. marca 1942, ob 14.30, z Zal. iz kapele sv. Petra, na pokopališče k Sv. Križu. Maša za dušnico bo brana v župni cerkvi sv. Petra v torek, dne 10. marca 1942, ob pol 8 zjutraj.

Ljubljana, Logatec, Zagreb, Buzet, dne 2. marca 1942.

Zalujoči:

Anton, oče; Anica, mama; sestra Slavka; brat Silvo in ostalo sorodstvo

Ali

ste že naročeni na

Slovenca

?

Vsak

naročnik zavarovan

Po dolgi, mučni bolezní nam je umrla naša ljubljena sestra, teta, svakinja in sestrična, gospa

Ana Klein

vdova po viš. okrajnem komisariju

Pogreb bo v torek, 3. marca ob 16. uri z Zal. kapelice sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 2. marca 1942.

Zalujoči ostali

Umrli nam je v nedeljo, dne 1. marca ob treh popoldne naša draga hčerka

Marija Korenčič

Dan pogreba bomo objavili pozneje.

Rakek, 2. marca 1942.

Zalujoči starši, bratje in sestre.

Vsem in vsakomur, ki so našemu ljubemu sinu

Miroslavu Erzinu

storili in želeli dobro, iskrena zahvala! Za njegov god dne 6. marca, bo darovana sv. maša v župni cerkvi Sv. Petra ob 7 zjutraj, maša za dušnico pa bo darovana v ponedeljek, 9. marca, v župni cerkvi Sv. Petra ob 8 zjutraj.

Ljubljana, 2. marca 1942.

Erzinovi

Zahvala

Vsem, ki so kakor koli počastili
mojega nepozabnega moža

Avgusta Praprotnika

izrekam toplo zahvalo.

Ljubljana, dne 28. februarja 1942.

Rezka Praprotnikova

30

Oporoka osmih bojnikov

»Kaj vse me vprašujete, mylord! Takole sem dognal: V vašem papirnem košu sem našel zmečkan listek z redkim imenom tega moža in njegovim naslovom. Na listku je bilo le nekaj besed: »Ni mi mogoče...« Nisem mogel dvomiti, kaj tak začetek pomeni, saj vem, da je Carsham med največjim iglarskim bankirji. Da pa gre za mnogo denarja, mi je moralo tudi jasno biti, sicer bi Vam ne bilo nemogoče ta dolg plačati. Vendar pa se vedno znova odmikava od zimskega vrta, mylord! Ko ste vrata od parka v zimski vrt odklenili in vstopili, je prišla gospodična Brentova in bila četrť ure z Vami. Kaj sta govorila, ne vem...«

»Čudno, da ne veste!«

»Vidite, da res nisem čarovnik! Slutim pa, da sta se malce sporekla.«

»Kako pa spet to veste?«

»No, samo malce sta se sporekla. Saj Vam pravim, da to le slutim. — Dalje! — Gospodična Brent in vi pa nista obenem odšla — ne, mylord, ne vprašujte me, kako spet to vem! Sami ste povedali, da ste odšli iz parka skozi zahodna vrata, da si prikrajšate pot. Prepričan sem, da sta se sporekla, ali naj pismo odpošljete ali ne. Vi ste namreč prvi odšli iz zimskega vrta. Gospodična Brentova je nekaj časa sama ostala, se je pa pokesala zaradi tega — hm — prepričana in stekla za Vami. Ker pa ni vedela, da ste odšli skozi zahodna vrata, je hitela k glavnemu vходу, kjer pa Vas ni bilo. Zdaj je gospodična Brentova uvidela, da ste pismo vendarle odposlali...«

In zdaj bi Vam rad nekaj nasvetoval, mylord. Nehajte že z inspektorjem Kennedyjem igrati se skrivalice! Ne verjemite, prosim Vas, da se je od Vas dal preslepiti Kennedy prav tako dobro ve, kakor vem jaz, da tisti Vaš tako imenovani alibi niti počenega penja ni vreden — — Isto povejte gospodični Brentovi! Recite ji, naj še enkrat prav natanko premisli, kje je bila od štirih do pol petih! Pripovedovala nama je, da se je po deželni cesti sprehajala — — vendar jo je v tem njen spomin zapustil. Če se Vi in gospodična Brentova morda bojita, da bi lady Finsbury morebiti utegnili zvedeti, kako se vidva — hm — dobro razumeta, zaradi tega ne smeta te zadeve še bolj zapletati in policije za nos voditi. Upam, da sem dovolj razločno govoril, mylord?«

»Vsekakor, gospod Hammond! Res ste bili na moč jasni!«

»Prav. Pa inspektorju vse povejte, ko se drevi vrne iz Londona!«

»Tudi tisto o...o listku?« zaskrbljeno vpraša mladi lord.

»Rekel sem: vse, mylord!«

»Velja! Upam, da je inspektor — hm — diskreten mož.«

»Najprej bo kajpada vzrojl, vendar se neglede na to na njegovo molčečnost lahko zanesete. Sicer pa mislim,« smeje se dostavi Hammond, »da si lady Finsburyjeva in inspektor nista preveč debela prijatelja.«

»Moja mati ima včasih res čudne predsodke, gospod Hammond. — V eni stvari pa inspektorju ne bom mogel ustreči.«

»V čem ne?«

»Ob najboljši volji mu namreč ne morem vrniti ključa v zimski vrt. Nisem si ga upal ob-

držati, pa sem ga skril pod blazino v vozu Vašega prijatelja.«

»Kaj Vam je šinilo v glavo!« se glasno zameje Hammond. »Gotovo ne slutite, kaj ta mladi mož kot dober časniskarski poročevalec iz tega ključa utegne še napraviti!«

XIX.

»Gospod Bartlett! Ali je tukajle spodaj kje kak prostorček, kjer bi bil lahko nemoten?«

»V kadihnic ob tem času navadno nikogar ni, gospod Hammond.«

»Imenitno! Mylord želi, da bi bil gost v tej hiši. Zato Vas prosim, pošljite mi v kadihnico malo whiskeyja in sode. Pa dve čaši, prosim!«

»Razumem.«

»Dobro, gospod Bartlett. Zdaj se umaknem v kadihnico. Moram delati. Še nekaj bi Vas prosil, gospod Bartlett! Pokličite, prosim, Whitehall 1212 ter povprašajte po inspektorju Kennedyju. Če je tam, mu recite, da bi jaz z njim rad govoril.«

»Razumem.«

Hammond odide v kadihnico, kjer dobi svoj whiskey, ter se poglubi v svoje papirje. Malo nato komornik že sporoči, da je govoril s policijskim predstvom, da pa inspektorja Kennedyja ni tam.

Ko Bartlett odide, se Hammond globoko zamisli. Dobro pozna ljudi, vendar ne ve, kaj bi z Bartlettom. Nobenega dvoma ni, da je mož nekaj zamočal. Ampak — kaj in zakaj? — Potem pa tisti skrivnostni Campbell! Ze dvajset let se je skrival. Cemu neki se je zdaj tako nepričakovano oglašil in tisto pismo pisal? Le zakaj tako zagotavlja, da je nedolžen, v isti sapi pa trdi, da mirne vesti pričakuje sodbe na drugem svetu. »Kar se

je zgodilo, je le pravično povračilo,« je pisal. Kaj to pomeni? Saj pravi, da je nedolžen! — — — Hammond je sprva mislil, da sta Campbell in Thompson eden in isti človek. Pismo je to njegovo teorijo prevrglo — če je pismo seveda pristno! — Zakaj Kennedyja neki še ni? Dokler ne vemo, ali je pismo res pisal Campbell, nobeno premišljevanje nič ne pomaga.

Tisti hip vstopi gospod Prescott, osupne ter pravi: »Oprostite mi, gospod Hammond, nisem Vas hotel motiti.«

»Saj me ne motite, gospod Prescott,« živahno zatrjuje Hammond. »Pač pa bi jaz rad Vas nekaj vprašal.«

»Prosim,« odvrne Prescott ter sede Hammondu nasproti. »O čem bova govorila?«

»Saj ste se udeležili svetovne vojne, gospod Prescott?«

»Kajpada sem se je udeležil — bil sem pri štabu osme divizije.«

»O, pri tem ste pa najbrž zvedeli mnogokaj, kar ostane javnosti navadno prikrto.«

»Tisto je pač res! Naše delo je bilo močno vsestransko, pa — žal — včasih tudi precej neprijetno. Lord Finsbury na primer, ki je bil prestavljen k štabu osme divizije, ko je postal major, bi bil gotovo rajši ostal pri svojem polku. Ko je namreč tista žalostna afera z njegovim nečakom nastop...«

Kar vmes besede prestrašen umolkne.

»Nekaj ste hoteli reči, gospod Prescott?«

»Da, da, saj res... bil sem... kaj sem že hotel povedati?«

»Pripovedovali ste o lordu Finsburyju in njegovem nečaku.«